СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ XIII. Скрентонъ, Па., Четверъ 26-го Сѣчня, 1905. Число 4. — Vol. XIII. Scranton, Pa., Thursday, January 26, 1905. No. 4.

ЧИТАЙТЕ!

Сего мѣсяця всѣ брацтва що належать до „Союза“ принимають новыхъ членôвъ вôдъ 1 до 31 лѣтъ безъ вступного а вôдъ 31 до 45 за половину вступного.

К. Кирчôвъ, предс. „Союза“.

НОВИНКИ.

— ОТЕЦЬ Ґопонъ, проводиръ петербурскихъ страйкарôвъ е Украинець, родомъ зъ Полтавы. Вôнъ походить зъ хлопскои родины. Зъ семинаріи куды пôшовъ вчитись на попа его выгнали за те, що богато говоривъ про нужденне положене селянъ. Опôсля служивъ якiйсь часъ якъ писарь у земствѣ а вконець ставъ попомъ. О. Ґопонъ ще молодый чоловѣкъ и знаменитый бесѣдникъ. Вôнъ написавъ книжку про христіяньскій соціялізмъ, яку однакъ ценвура заборонила друковати. Отець Ґопонъ бувъ головнымъ орґанізаторомъ страйку и походу на Зимовый Дворець якій вѣвъ минувшои недѣлѣ одягненый въ ризахъ и зъ хрестомъ въ рукахъ. Прошитый кулею упавъ въ першôкъ рядѣ, але чи убитый на смерть чи лишь смертельно раненый покищо не знати.

— АЖЬ три годины радивъ ся сенатъ въ Вашінґтонѣ. чи дати запомогу нещасному робôтникови, котрый стративъ око въ державнôй фабрицѣ патронôвъ. Розходило ся сенаторамъ о $3000, пôдчасъ коли надъ пенсією для державныхъ урядникôвъ котра выносила 140 міліонôвъ долярôвъ, не надумували ся и хвилины.

— ВЪ ню-йорской соціялістичнôй „Sonntagsblatt der N. Y. Volkszeitung,“ появивсь въ 4 числѣ переkладъ оповѣданя Мартовича „На торзѣ“: „Auf dem Markt aus dem Ruthenischen“ Skizze on Lesj Martowytsch.

— БЮРО робôтъ въ Вашінґтонѣ розôслало по всѣхъ властителяхъ фабрикъ въ Сполученыхъ Державахъ квестіонаръ, якихъ робôтникôвъ робота е выдатнѣйша, чи тыхъ що свобôдно працюють, чи тыхъ що працювали пôдъ примусомъ. Въ пôвнôчныхъ державахъ высказали фабриканты свôй поглядъ, що робота свобôдныхъ робôтникôвъ е безусловно выдатнѣйша чимъ робота примусовыхъ. Зовсѣмъ инакше выразили ся въ полудневыхъ державахъ. Тамъ сказали, що примусовый робôтникъ, себто невôльникъ, далеко лѣпше працювавъ чимъ свобôдный. Декотрй навѣть такъ сказали, що невôльникъ робивъ три разы только, що теперь робить свобôдный робôтникъ. Отже жалують фабриканты полудневыхъ державъ за тыми щасливыми часами, коли то кнутомъ гнали поневоленого мурина до роботы. Имъ цѣлкомъ не на руку свобôдный а дô того еще з'орґанізованый робôтникъ, котрый навѣть смѣе опôмнути ся о лѣпшу заплату.

— ВЪ Анакондѣ, Монт. де живе много фабричныхъ робôтникôвъ сильно з'орґанізованыхъ, зôставъ выбраный мейоромъ мѣста соціялість Иванъ Фрінке, властитель склепу зъ тютюномъ. Хочь якихъ штучокъ выборчихъ уживали републикане и демократы, но все те нѣчого не помогло, бо таки побѣдили з'орґанізований робôтники. Новый мейоръ мѣста зачавъ заразъ заводити новй порядки а строго выступавъ проти всякихъ ошуканцѣвъ и вызыскувачѣвъ. Не подобало ся се нѣ републиканамъ нѣ демократамъ, и они з'единились разомъ, щобы побороти ненависного имъ соціялиста. Въ урядованю не могли йому нѣчого закинути, постановили отже знищити його матеріяльно. Розставили отже коло його склепу зъ тютюномъ шпіґунôвъ, котрй слѣдили, чи не заходить тамъ якій робôтникъ купувати тютюнъ. Коли якого завважали, сейчасъ доносили о тôмъ властителямъ фабрикъ, а тй такого робôтника, що купуе тютюнъ у соціяліста наганяли зъ роботы. Протягомъ одного року нагнали въ сей способъ ажь 900 робôтникôвъ. Такъ то выглядае свобôдна Америка.

— ОДЕНЪ російскій революціонеръ Нешко хотѣвъ черезъ галицку границю коло Бродôвъ передати до Росіи пачку зъ революційными вôдозвами. Однакъ выслѣдила його російска границча сторожа, и хотѣла арештовати. Тогда Нешко вытягнувъ револьверъ. кôлькохъ Росіянъ застрѣливъ и покалѣчивъ, а самъ ратувавъ ся утечею.

— ПОЛЬСКА шовністична молодѣжь у Львовѣ устроѣла демонстрацію зъ нагоды упадку Порту Артура въ честь Японцѣвъ. Навѣть казали зробити собѣ японьскій прапоръ и обносили його по мѣстѣ середъ крикôвъ: „банзай“. Вечеромъ того дня заповѣли навѣть святочне освѣтлене мѣста, грозячи, що хто не засвѣтитъ въ своѣмъ вôкнѣ свѣчки, тому побьють вôкна. Розумѣесь, що нѣхто не настрашивъ ся пустои грозьбы, але знайшло ся кôлькохъ жидкôвъ, котрй зô страху о своѣ вôкна, позасвѣчували на нихъ шабасôвки.

— ЗАБИЛО КРАЯНА. Братъ Микола Коземчакъ, родомъ зъ Беска, пов. Лѣско, въ Галичинѣ, пошовъ въ ночи робити на ровтрѣ нѣ и надôйшовъ инджай и сильно его покалѣчивъ. Небôщика вôдвезли до шпиталю до Johnstown, Pa, але вôнъ живъ лишь 24 годинъ. Оставивъ жену Марію и 3 маленькихъ дѣтей: Ивана, Касю и Андрѣя. Жена дôстала свою запомогу а дѣти ажь станутъ повнолѣтвыми. Похоронъ вôдбувъ ся дуже красно. Небôщикъ належавъ до Союза черезъ 3 роки и бувъ касіеромъ братства въ New Florence, Pa. Бувъ се чоловѣкъ дуже добрый, спокôйный, що нѣкому не рѣкъ злого слова.

Петро Цапарь, секретарь.

— ВЪ Вілямспортъ, Па. передъ желѣзничимъ дворцемъ завважавъ машинѣстъ ведучій поѣздъ, горѣючій предметъ, лежачій мѣжь шинами. Задержавъ отже поѣздъ и переконавъ ся, що се бувъ горѣючий трупъ мущины забитого трома револьверовыми кулями. Поліція слѣдить за злочинцями.

— П. САЛОМЕЯ Крушельницка, наша славна землячка, буде небавомъ выступати въ Римѣ въ театрѣ Костанчі. Першій єѣ выступъ буде въ „Аідѣ“ Вердіого.

— ВЪ Ню-Йорку, въ саме полудне увôйшовъ до помешканя Д-ра Тальбота молодый чоловѣкъ и сказавъ служницѣ, що хоче видѣти ся зъ самымъ докторомъ. Служниця хотѣла завезти прибувшого до почакальнѣ, але въ тôй хвилѣ молодый чоловѣкъ вытягнувъ револьверъ и змѣривши въ грудь служницѣ, зажадавъ вôдъ неи грошей. Служниця настрашена начала кричати, що немае нѣ цента. На єѣ крикъ надбѣгъ докторъ, его сынъ и товаришь сына. Спратный злодѣй вытягнувъ зъ кишенѣ другій револьверъ и зажадавъ вôдъ доктора $100. У вôдповѣдь на се кинувъ йому докторъ порожну мошонку, заявивши, що немае грошей при собѣ. Середъ того друга служниця, що була занята въ кухнѣ и порозумѣла цѣлу справу, потайкомъ дôстала ся до телефону и завôзвала поліцію. Почувъ се злодѣй, и видячи, що нѣчого не осягне, утѣкъ. Поліція прийшла вже за пôзно.

— ДНЯ 20-го Януара перелетѣвъ бузько понадъ хату нашого пред. Товар. „Зорѣ“ и Р. Н. С. вôд. 69. въ Ню Йорку п. Михаила Тарнавского и принѣсъ ему красного сынка.

Най здоровъ росте на потѣху родичамъ а на честь и славу Руси Украины.

Й. Шкрибайло.

— РОСІЙСКІ Украинцѣ не перестають просити правительство о дозвôлъ на выдаване украиньскихъ часописей. До звѣстокъ, нотованыхъ нами доси на сю тему, додаемо отсѣ новй Др. Луценко зъ Одесы внѣсъ просьбу на дозвôлъ выдавати тыжневый журналъ въ украиньскôй мовѣ п. з. „Новина“. Зъ Хотина (бесарабскои ґуберніи) внесли просьбу др. Ф. Немоловскій, лѣкарь и В. Яблоновскій, аґрономъ на дозвôлъ выдаваня въ украиньскôй мовѣ часописи для народа зъ популяризацією аґрікультуры и гіґієны.

— НА дняхъ вôдбула ся конвенція сполученыхъ углекопôвъ въ Індіянополисъ, Инд. на котрôй бувъ присутный президентъ товариства американьскихъ майнерôвъ Мічель. Пôдчасъ нарадъ забравъ слово делеґатъ зъ пôвнôчного Колорадо Робертъ Рандаль и обговорюючи тамошный страйкъ въ 1903 роцѣ, закинувъ Мічельови зраду робôтничои орґанізаціи. Мічель мавъ стояти пôдчасъ того страйку въ порозумѣню зъ властителями копалень, черезъ що страйкъ сей не удавъ ся, и принѣсъ велику шкоду страйкерамъ. Пôдчасъ того страйку урядники національнй вôдмовили страйкуючимъ всякои помочи такъ матеріяльнои, якъ и моральнои. Коли страйкуючи робôтники терпѣли нужду, то Мічель радивъ зъ панами, якбы закôньчити сей страйкъ. При концѣ своеи бесѣды назвавъ Рандаль президента свого товариства автократомъ, чоловѣкомъ безъ чести, котрый своею зрадничою політикою занапащуе орґанізацію и вызыскуе єѣ. Мічеля треба выкинути зъ нашои орґанізаціи, бо инакше вôнъ єѣ цѣлковито зруйнуе. Однакъ бôльшôсть делеґатôвъ станула по сторонѣ Мічеля, а самъ Мічель заявивъ, що по такихъ нечесныхъ закидахъ Рандаля, они оба не можуть зôставати членами тои самои орґанізаціи. Або Рандаль вôдкличе свои закиды, а если нѣ, то або я, або вôнъ мусимо выступити зъ орґанізаціи. Тогдѣ Рандаль рѣшучо заявивъ, що того, що сказавъ, нѣкочисленое вôдкличе, але ровночасно оповѣстивъ, що выступае зъ орґанізаціи. На внесокъ Мічеля ухвалила конвенція пôднести вкладку юнійну зъ 10 цнт. на 25 цнт, щобы въ сей способъ збôльшити страйковый фондъ зъ $26.000 на $65.000 мѣсячно. Фондъ сей буде потрѣбный на 1906 рôкъ, бо въ тôмъ роцѣ мае ся уреґульовати майнерску платню, отже готово прийти до страйкôвъ. Такожь ухвалено, що нѣякихъ контрактôвъ не вôльно робити на довшій часъ якъ до цвѣтня 1906 р.

— НА руско-украиньскôй театръ народный у Львовѣ зôбрано доси дорогою публичныхъ складокъ 126.719.85. Якъ звѣсно, галицкй Русины вôдкинули понижаючу руску честь запомогу соймову въ сумѣ 300.000; и вôдкликали ся до рускои суспôльности зъ просьбою о помôчь грошеву для здвигненя народнои святинѣ. Заразъ того самого дня зложили виднѣйшй Русины около 26.000 кор. на театръ а руска суспôльнôсть зъ цѣлого краю поспѣшила зъ датками на сю цѣль.

— РЕКРУТА Вільгельма Немраву, що при вôйсковôй бранцѣ въ Оломунци не хотѣвъ присягати, заявляючи, що вôнъ е приклонникомъ идей ґр. Л. Толстоя, засуджено на 5 мѣсяцѣвъ вязницѣ, заосмотренои самôтнымъ арештомъ.

К 13

ОГОЛОШЕНЄ.

Братство св. Арх. Михаила, в 14, Р. Н. Союза, въ St. Lou Mo., ухвалило на мітинґу дня 1 Януара, що мітинґи того братс вôдъ теперь будуть вôдбувати въ ту саму Недѣлю, що и пер тôлько мітинґъ буде зачинати пôвъ першои годины по об Отже вôдъ теперь кождый чл того братства мае появити ся мітинґу о пôвъ першой по об въ тôй самôй гали що и перш

Григорій Копча, секретар

ПОВѢДОМЛЯЮ

членôвъ тов. „Зорѣ“ вôд. Со 69, въ Ню-Йорку, що тов. „Зор перемуфовало теперь зъ галѣ 46 Ave. A. до галѣ ч. 257 259 Liberty Hall, Houst str. N. Y. Мітинґи тов. „Зор теперь будуть вôдбуватись въ ждôмъ мѣсяци въ другу суботу першôмъ о годинѣ 8 ой вечером

22 *Й. Шкрибайло, секретарь.*

НАТОЛЬ ФРАНСЪ.

Чорный хлѣбъ.

Никола Нерлѣ бувъ банкиромъ въ Фльоренціи. Одъ ранка до вечера сидѣвъ вôнъ при своимъ бюрку, щобы день за днемъ перечисловати свои грошѣ. Вôнъ означавъ великі сумы цѣсареви и папѣ. А що не позычавъ нѣчого чортови, то лишь тому, бо боявъ ся, бы зъ чортомъ не зробити злыхъ интересôвъ. Никола Нерлѣ бувъ хитрый и недовѣрчивый. Вôнъ надбавъ великихъ богатствъ а многихъ людей зробивъ бѣдаками. Тымъ-то й заживавъ загального поважаня въ своимъ родиннômъ мѣстѣ, Фльоренціи... Вôнъ мешкавъ въ палатѣ, до котрои проникало денне свѣтло крôзь малі, выше чимъ звычайно, умѣщені вôкна. И тое було мудро зъ его стороны, бо-жъ мешканє богачѣвъ мусѣло бути подôбне до клѣтки. И гараздъ тымъ, що боронять сѣлою своихъ великихъ маєтковъ, нагабатыхъ хитростію....

Тому то й палата Николы Нерлѣ була забезпечена ланцами та зелѣзными кратами. Въ нутрѣ була она величаво прикрашена. Прекрасні фрески, з'ображуючи чесноту въ постатя женщинъ, патріярхôвъ, пророкôвъ и царѣвъ Израиля була выкôнчені найлѣпшими штукарями. Ткані килимы розказували історію Александра, Трістана и многихъ инчихъ. Никола Нерлѣ давъ розголосити свое богатство побожными фундаціями. Вôнъ збудовавъ передъ мурами мѣста шпиталь, на котрого причôлку з'ображеній були въ рѣзьбахъ и мальовилахъ найзнатнѣйшѣ дѣла зъ его житя. Изъ вдячности за грошѣ, дарованѣ нимъ на довершене будовы соборнои церкви Богородицѣ, умѣщено его портретъ въ крылосѣ церкви. Можь було тутъ бачити, якъ Никола Нерлѣ изъ зложеными руками клякавъ у стôпъ Пресв. Дѣвы. Пôзнати его легко по червонôй вовнянôй шапцѣ, футрянôмъ жакетѣ, губчастômъ, жовтôмъ лици та по малыхъ, впаленыхъ очахъ. Его добра жѣнка Монна Біслантеза стояла по другой сторонѣ Богородицѣ, молячись въ смиреннôй поставѣ зъ поважно-сумнымъ лицемъ — ... чертами, які оповѣдали, що она нѣколи не ... своимъ житю не заподѣяла нѣкому жадной кривды.

Никола Нерлѣ належавъ до перших горожанъ своеи державы, бо нѣколи не пôдносивъ своего голосу проти недостачамъ истнуючихъ порядкôвъ. Вôнъ не знавъ анѣ нужды бѣдныхъ, анѣ нужды тыхъ, котрыхъ можні засуджували въ тюрму або на выгнане. — Коротко, нѣчо нѣколи не сталось таке, що моглобь вменшити те поважане, яке завдячувавъ вôнъ свому богатству.

Коли разъ, пôзнымъ, зимовымъ вечеромъ вертавъ Нерлѣ домôвъ, окружила его передъ самымъ входомъ до дому юрба напôвъ нагихъ жебракôвъ, що вытягали свои руки, просячи о милостиню. Нерлѣ старавъ ся вôдогнати ихъ острыми словами, але голодъ зробивъ жебракôвъ впертыма. Они обступили его довкола и благальнымъ, смирнымъ голосомъ просили о кусень хлѣба. Вôнъ схиливъ ся вже по камѣнь, щобы кинути его мѣжь жебракôвъ, коли наразъ узрѣвъ одного изъ своихъ слугъ зъ кошемъ чорного хлѣба.

Никола Нерлѣ давъ слузѣ знакъ, щобы приближивъ ся, и сягаючи рукою глибоко въ кôшь, почавъ метати мѣжь жебракôвъ замѣсть каменя—хлѣбомъ. Вôдтакъ пôйшовъ до своеи комнаты и положивъ ся до ложка. Пôдчасъ сну дôставъ ударъ серця, черезъ що постигла его нагла смерть а здавалось ему, що вôнъ лежавъ ще въ своимъ ложку, якъ з'явивъ ся передъ нимъ св. Михаилъ. Архангелъ приближивъ ся до умершого зъ вагою въ руцѣ. Коли Нерлѣ пôзнавъ въ тяжкôй, упавшôй въ дôлъ шальцѣ дорогоцѣнноста вдôвъ, якí вôнъ державъ у себе въ заставѣ, множество талярôвъ, якí набувъ незаконною дорогою, та твердѣ кусники золота, якí нагарбавъ лише лихвою и штукою, стало ему ясно, що св. Михаилъ вôдважувавъ передъ нимъ минувше его житє та цѣкаво и тревожно дививъ ся на руки ангела.

„Св. Михаиле“, сказавъ вôнъ, „коли кладете въ одну шальку все те, що я зрабувавъ, такъ прошу, положѣть на другу шальку все те, що я добре зробивъ. Памятайте на тѣ всѣ добрі фундаціи, черезъ котрі давъ я свому житю красну одѣжь. Не забудьте на соборну церковь Пресв. Богородицѣ, до будовы котрои я причинивъ ся доброю третиною, анѣ не забувайте на шпиталь, що я збудовавъ зовсѣмъ власными коштами“.

„Не журѣть ся, Николо Нерлѣ“, вôдповѣвъ ангелъ, „я нѣчого не забуду“.

И сьвятлыми руками положивъ св. Михаилъ соборну церковь Богородицѣ и шпиталь зъ рѣзьбленымъ и мальованымъ фронтомъ въ легшу, до горы пôднесену шальку. Але она не спадала въ дôлъ. Банкира обнявъ неспокой и тревога. „О св. Михаиле, шукайте ще!“ Просивъ вôнъ тремтячимъ голосомъ. „Въ той шальцѣ нема ще моеи хорошои крестильници, яку я дарувавъ для церкви св. Иоанна и престола, що я его уфундовавъ для церкви св. Андрея що то з'ображене є на нѣмъ хрещене Исуса Христа. Той даръ стоявъ мене богато, дуже богато гроша“.

Архангелъ положивъ попри церковь Богородицѣ и шпиталь ще и крестильницю и престолъ, але шалька и теперъ не йшла въ долину. Никола Нерлѣ чувъ, якъ зимный пôтъ выступавъ на его чоло.

„Архангеле, чи вы зовсѣмъ певні, що ваша вага справедлива?“

Св. Михаилъ вôдповѣвъ зъ усмѣшкою, що его вазѣ, котра не е зроблена на той ладъ, якъ то послугують ся льомбарды въ Парижи та банкеры въ Венеціи и Фльоренціи, не хибуе нѣчого на точности.

„Що?“, стогнавъ Нерлѣ, „церковь, престолъ, крестильниця, шпиталь изъ всѣми своими лôжками не важать бôльше, якъ стебло соломы, якъ пѣре птаха?“

„Вы бачите, Николо Нерлѣ, що тягаръ вашихъ грѣхôвъ е далеко бôльшій, якъ тягаръ добрыхъ дѣлъ“.

„Те значить, що я пôду до пекла“, думавъ Нерлѣ, скреготучи зъ перестраху зубами.

„Будьте терпеливі“, сказавъ Архангелъ. „Терпеливости, Николо Нерлѣ! Мы ще не дôйшли до кôнця, отгутъ находжу ще щось“.

И урадованый своею знахôдкою взявъ св. Михаилъ чорні хлѣбы, якí минувшого вечера розкидавъ богачь межи бѣдныхъ. Вôнъ поклавъ ихъ на шальку добрыхъ дѣлъ, черезъ що та шалька сейчасъ впала въ дôлъ, мѣжь тымъ коли друга пôднеслась — и обѣ шальки почали рôвноважитись. Вкôнци колибане устало, а вагова стрѣлка вказала зовсѣмъ точно рôвнôсть тягару по обохъ бокахъ. Банкиръ не хотѣвъ вѣрити своимъ очамъ. „Видишь, Нерлѣ“, сказавъ ангелъ, „ты не можешь ити теперь анѣ до неба анѣ до пекла. Иди, вертай до Фльоренціи та роздавай хлѣбы, якъ се ты робивъ власными руками минувшого вечера, хочь того нѣхто не бачивъ, а будешь уратованый. Бо небо не спѣшить ся, заразъ отвирати свои брамы для злодѣя, що каесь, або для безстыдницѣ, що плаче. Для тыхъ людей, на котрыхъ поповнилось грѣхъ, треба и спокутувати свôй грѣхъ. Боже милосерде безконечне, оно й тобѣ допоможе! Иди скоро! Побôльшай число хлѣбôвъ, котрыхъ тягарь видишь тутъ на вазѣ“.

Никола Нерлѣ пробудивъ ся въ своимъ лôжку. Вôнъ постановивъ собѣ йти за радою Архангела и помножувати хлѣбъ бѣдныхъ, щобы тымъ способомъ приготовити ся для неба. И въ часѣ тыхъ лѣтъ, якí вôнъ проживъ ще по першôй своей смерти на земли, мавъ вôнъ милосерне серце для нещасливыхъ и щедру руку для тыхъ, що були въ потребѣ.

Переклавъ о. Петро П—нъ.

Землякам.

І знов той вітер грає,
Туру розбиває,
Та живущу силу
Несе, розсипає
На гих пожарищах,
Де з нашого трупу
Всекозачого повстали
Могили і купи:
Сьвідки волі України,
Чи печати слави,
Чи то іскра злопаляща
Тиранам лукавим.

Сумно серце ся питає:
Колиж она буде —
Тая правда — і невольні,
Немощнії люди
Коли стануть прозиватись
Не царскії діти,
Але вільні горожане
На вольному сьвіті?
Важко, важко повідати...
Колись в Палестині,
Та у Римі й скрізь на південь
Церкви і сьвятині
Руйновали і палили,
А вірних стинали,
А за що? — Широкі струї
Кровавії лялись,
Як й у вас. Усі пустині
Чи слїзми, чи кровю
Окропили, осьвятили,
Гіркою сльозою
У кайданах молячи ся
Дощем наче зляли.
І пустині оживились,
Городами стали,
На руїнах, пожарищах
Храми муровались
Ще гарнїйші як колисьто...
Селища пишались.
Мученическою крою
Обмиті политі —
Окуплені...
А деж наші
Городи великі?
Наша воля, наша слава?
Забулись, пропали!

А усе лихії люди
На сьміх задоптали,
Щоб не виросло нічого
Із нашої крови.
Розгорнімо, розберімо
Забутее слово
Роздивім ся, що бувало,
Що є, а що буде,
Почислїмо, от як другі
Мудрійшії люди —
Горді Бури — люди волї
Й великої слави,
Хоч не сильні, та розумні
У ріднії справі.

Честь вам, честь на віки вічні
Преторії діти.
Що не так, як ми Вкраїну,
Вміли боронити.
Кров-жите у замін несли
За рідну, кохану
Неньку-матїр і тиранів
Захланних, поганих
Не злякались праведнії,
А законом божим
Покріпились, поєднались
І кажуть: „Поможе
Нам наш Бог, бо ми невинні“.
Побравшись за руки,
Як оден муж закричали:
„І кари і муки
Вас чекають“, стали різать
Злодіїв неситих.
Най їм Господь помагає,
А я лиш совітом,
Добрим словом помяну їх,
Нема в мене сили
Помогти їм. — Ось вам примір,
Брати мої милі.

Чиж вже рік, чи два Украйна
У наймах конає,
У касарни силу й волю
Катам зберегає?
Дармо служите і гнетесь
До самого краю
І сподїєтесь за тоє,
Від Ірода раю.
Тїштесь раєм поки клятий
Здере із вас шкуру,
Та й умре і сам простенько
Во ад повандрує
На віченьки. Не надійтесь
Даровачной свити,
Ліпше ночь недоспати,
Собі заробити
Хочби й простую. Зберіть ся
Козацким звичаєм
Гайдамаки й Запорозці
І так най навчають
Одні других. Не пишайтесь
Гордим своїм родом,
А розумне сїйте слово
На бідних городах,
Та на нивах — поки гучно
Зазвонять у звони,
Оттогді ся поєднайте
І так „по закону“,
Як „они“ нас, осьвятїмо,
Як Господь навчає
В їх законах — тут воскресне
Забутая слава!

12. марця, 1901.

В. К. Цебрівский.

В обороні Василіян.

Дїтям приємно бавити ся в поросї, безрогам приємно валяти ся в гної і болотї, а є люди, котрі в тім мають приємність, як других обмурають слиною свого брехливого язика. Зле то є очевидно, як такі люди в суспільности множать ся, але безперечно більше зло є, коли такі плюгавцї мають вступ до часописий і за їх посередництвом баламутять і деморалїзують читателїв. Бож-то є деморалїзация, коли читачів годує ся сплетнями і плюгавленем других. Признаємо, що нїяка редакция не є в силї справдити правду всїх своїх дописувателїв і длятого поважні часописи з засади нїколи не приймають дописи, в котрій нарушує ся честь других, боючи ся, щоби не скривдити невинного, а з другої сторони знаючи, що винного не направляє того роду допись.

Русини в Америцї не мають дотепер ні одної часописи, котра-би тої засади придержувала ся; противно в кождій більше або менше — але завсїгди — знайде ся і лайки і брехнї і напасти.

Менї приходить ся нинї станути в обороні нашого Чина Василияньского і наших місий в Америцї, котрих честь в послїдних часах мало що не в кождім числї »Свободи« якісь людцї несправедливо нарушують і кривдять.

1. І так неправдою є, що Василияне в Бразилії суть противні закладаню шкіл. Противно — правдою є, що Василияне від коли прийшли до Бразилії, все і всюди заохочують кольоністів наших до закладаня шкіл на рівнї як будови церков. Василияни лїпше від усїх „Іванкових“ і з ним спорідненних дописувателїв до »Свободи« знають і знали не від нинї, що Русини заморскі без руских шкіл скорше чи пізнїйше пропали-би і для народности і для обряду.

Правдою є лиш те, що Василияни суть противні злим і безбожним школам, злим і безбожним вчителям. Inde irae.

2. Неправдою є, що Василияне противлять ся руским часописям, бож самі ми видаємо рускі письма і книжки і до читаня народ руский заохочуємо. Правдою є лиш се, що Василияни противлять ся і поборюють злі часописи. З того взгляду противні суть і »Свободі« кождого разу, коли она по тверезому чи по пяному, сьвідомо чи не сьвідомо верзе щонебудь насупротив вірі католицкій, або церкві католицкій, або захвалить ереси або апостазію, як социялїзм і Серафимство канадийске, або як в послїднім своїм числї (50) нарушить честь угодників божих в католицкій церкві почитаних. Василияни не суть дїти, аби не вміли розріжнити доброго від злого а що з уряду сьвященичого мають обовязок і других перед злом остерігати і зло поборювати, проте мусять виступати і будуть всегда з цїлою рішучостію виступати проти кождій такій писанинї »Свободи«, що не будує а руйнує віру і католицкі обичаї нашого народу. Inde irae.

3. Неправдою є, що „Василиянин“ Кизима, як писала в попереднім числї »Свобода«, приїхав був до Америки, покрутив ся в кольоніях, наговорив дурниць на Джерзі Ситску парохію, і відтак вернув до краю. — В законї нашім Василияньскім нема нїякого сьвященика Кизими, і если справдї якийсь Кизима прибув був до Америки, чого не маю причини перечити, то се був не Василиянин а сьвященик сьвітский. При тій нагодї нехай Редакция »Свободи« прийме до відомости, що і сьвященики: Жолдак, Полївка, Чаплиньский, Ольшевский — не суть Василияни, але сьвященики сьвітскі. Дехто з них пробував вправдї бути Василиянином, але побачивши що закон наш для него за тяжкий, та полюбивши мірское суетствіє, як каже Апостол, волів вибрати стан сьвітского сьвященика. Їх проте блуди і упадки, если які мають, нехай нам анї нашому Чинови нїхто не приписує. В Америцї Василиянами суть під тепер лиш отсї сьвященики: в Бразилії оо. Хмилевский, Шкирпан і Брюховецкий, в Канадї же оо. Гура і Крижановский (Biніпеґ), оо. Строцкий (Prince Albert, Saskatchevan), Дидик і Филипів (Alberta).

4. Непотрібно побоює ся дописуватель в »Свободі« ч. 50 „чия заслуга и хто прийме на себе вôдвѣчальнôсть якъ церковь въ Едмонтонѣ останесь власностію Французôвъ?“ — Церков стоїть на площи, котра есть виключною, повною і від нікого незалежною власностію Василиян і такою власностію позістане на всегда. Василияни нїколи і нїгде не будовали церков на чужих грунтах — не будуть і не потребують сего робити і в Канадї. Та хоч я вже про се і писав, не завадить повторити, що не тілько в Edmonton, але і нїгде в цїлій Канадї Василияни не ставлять і не будуть ставити церков на чужій землї. По щож дописуватель »Свободи« баламу-

тать людей Французами? Василияни не суть нѣякою особою одинокою що не мае о нікого і о нїщо оперти ся. Ми є інституція вже півторатисячя літ стояча, занадто поважна, щоби по трібовала чужим сіраком себе вкривати, досить також обеспечена, щоби аж дописователь »Свобода« мав побоювати ся за еї довги.

Чому церков посвячена в честь св. Іосафата? Тому, бо св. Іосафат був Русином і за руску церкву пролляв свою св. кров; бо поборював ціле свое жите росийску шизму, бороначи тим самим і нарід руский перед змосковщенем; бо ціле жите свое так само встоював се за обряд руский, бороначи тим самим Русинів перед златинщенем і ополяченем. Розумно?

»Свобода« поміщаючи таку згірдну дописъ про великого мученика і подвижника за віру і Русь — чи не стае на тій самій почві, що вороги віри і Руси?

Але „горбатого мабуть і могила не напростує".

Єромонах Плятонид Філяс Ч.С.В.В.
Провінціял Чина св. Василія В.

ДОПИСИ.

Медисонъ. Илл.

Дня 14-го Децембра 1904 р. померъ у насъ Матій Сысакъ 17 лѣтный молодець родомъ въ Мисцовой (Галичина). Предъ кôлькома мѣсяцями приѣхавъ вôнъ до Америки, а зледво передъ однимъ тиждънемъ прибувъ до Медисонъ, де зачавъ робити въ каръ шапѣ. Черезъ свою власну таки неосторожнôсть з а ж и в ъ смерти, бо коли хотѣвъ перебѣчи тренъ зачепила его такъ нещасливо машина и такъ его покалѣчила, що въ наслѣдокъ того за 2 дни померъ. Небôщикъ не належавъ еще до жадноя орґанзаціи — тожь еслибы не добрй люде, не крайне, то бувбы и слѣдъ по нѣмъ загибъ. Але честнй братя Мисцовяне не допустили до сего. Особливо бр. Антоній Гаршаный и Василь Цюра займили ся цѣлкомъ безинтересовно, щобы брата своего краяна поховати по христіяньски. Першій по Медисонѣ а другій по Десладжь Нинлѣ и Бонн-Терръ зôбрали на стôлько центôвъ, що справили красный похоронъ бл. п. Матіеви, запросили зъ Ст. Люисъ священика о. Чаплиньского, котрый вôдправивши похоронъ надъ тѣломъ небощика, вôдпровадивъ его тѣло ажь на цмнтарь 6 миль вôдъ Медисону — на Мичелъ.

Понеже небôщикъ не мавъ жадныхъ грошей, а только зôставъ похованый зô склад ки добрыхъ, милосердныхъ, краянôвъ, тому бр. Гаршаный и В. Цюра подають до вѣдомости рахунки, абы всѣ краяне знали де ихъ центь подѣвъ ся.

ЗÔБРАНО:

Въ Десладжъ	16.45
На Нипле	10.32
Въ Бонъ Теръ	7.77
Въ Мадисонъ	10.95
Место Медисонъ оферовало	12.50
Зъ пейды небощика.	5.40
Разомъ зôбрано..	62.89

РОЗХÔДЪ:

Похоронна одежа...	6.00
Свѣтло..........	1.00
Трумна...........	20.00
Мѣсце на цмнтари и гробарь........	8.00
Керичь подъ трумну	10 00
Керичь для священ.	5.00
Вас. Цюра за тренъ по колектѣ........	3.00
Отцу дух. липило ся за похоронъ, Службу Божу и парастасъ............	9 89
Разомъ розходъ..	62.89

Честь Вамъ и подяка честнй братя Мисцовяне, за вашу офѣру, за ваше добре и милосердне сердце, честь вамъ всѣ братя, котрїсте покинули въ сей день роботу, а такъ численно зôйшли ся, абы вôддати помершому послѣдну услугу, честь вамъ и подяка, особливо брате Антоніе Гаршаный и Василю Цюра. щосте найбôльше находили ся и напрацювали ся цѣлкомъ безинтересовано коло сего дѣла Всѣмъ Вамъ най Богъ нагородитъ и заплатитъ! — Служба Божа зъ парастасомъ за душу бл. п. Матія вôдправить ся 31 Януара о год. 9 рано въ Ст. Люисъ.

В. С.

З Вінінеґ, Ман.

Прошу помістити в вашій ґазеті сих пару слів про посвячене руско-французкої церкви, котре відбуло ся в неділю дня 15 січня тут в Вінінеґу.

При посьвяченю брали участь оо. Василіяне Гуря і Крижановский з своїм проводиром о. Філясом, не бракло також і французкого біскупа Landevin-а з St. Bonifa e i его шістьох попів. Може бути, що то застрашило и найліпших їх прихильників, коли побачили французкого біскупа із его попами в рогатих шапочках в уніятскій церкви. Біскуп покропив церков сердечно і виголосив проповід в англійскій мові помимо того, що мало хто его розумів. О. Філяс на проповіди, старавсь всїми силами доказати, що церква не буде належати під французкого біскупа, однак помимо того сам признав, що біскуп французкий поручив на тую церков около 25 тисяч долярів.

Що ся тичить до власти над тов церков то о. Філяс заявив, що висше згаданий французкий біскуп був свого часу в Римі, де ему поручено власть над всїми католицкими, розумїе ся, і униятскими церквами в Канаді.

Братя Канадийці, час би вже нам пізнати волю і старатись користати з неї тут на вільній земли в Канаді а тих відіхати від себе, котрі мов чорні круки за нами, бо за море тут потягли за нами, боячи ся, щоб ми не зажили вільним духом, та затягають наш нарід під Французів і в кайдани вкнут.

Николай Козаченко.

Законъ проти битя жѣнокъ.

Конґресменъ Робертъ Адамсъ зъ Пенсилвеніи ввѣсъ у Вашінґтонѣ проектъ закона въ котрôмъ кажесь такъ: „если якій мужчина побе, або покалѣчить свою жѣнку, то судъ передъ котрого вôнъ зôстане заскарженый, буде мати право засудити его на тѣлесну кару не перевысшаючу 30 батоговъ, якй засудженый мае достати на голе тѣло". Панъ Адамсъ е нежонатый, мае 56 лѣтъ житя и е дуже добрый бесѣдникъ. До сего законо-проекту додавъ поправку посолъ зъ Тенесі щôсля котрои каждый мужчина, що ударить яку небудь жѣнку мае бути засудженый на буки. Въ стейтѣ Меріленд вже теперь обовязуе законъ пôсля якого мужѣвъ, що бють свои жѣнки засуджують не на арештъ, а на буки. Въ стейтѣ Масичусетсъ право змушуе мужа що бе жѣнку, працювати, а всѣ грошѣ вôддавати жѣнцѣ.

Безперечно, що мужѣ котрй бють свои жѣнки заслугують на кару и погорду, але що думати про жѣнки, котрй розбивають головы своимъ мужамъ желѣзками вôдъ прасованя, або гачками вôдъ пеца? Чи они мають бути вôльными вôдъ всякои кары? Намъ здае ся, що права въ родѣ того яке проектуе п. Адамсъ, не веилѣ приверну ти згоды родинноя де она вже такъ сильно пôдкопана, що одна сторона (мужъ се або жѣнка — не робить рôжницѣ) пôдносить руки на другого або другу, кому припѣкали любовь та вѣрнôсть до смерти. На днѣ такихъ родинныхъ фактовъ мусить лежати глубша причина, котрои нѣ арештъ нѣ батоги не усунуть а може усунути хиба взаимна вырозумѣлôсть супругôвъ. Еслижь се нѣякъ не можливе, тодѣ лѣпше розôйтиси такимъ людямъ якъ розбивати собѣ взаимно головы на смѣхъ людей и згоршене своихъ дѣтей.

Страшнй числа.

Тутешна статистика высказуе рôкъ рôчно величезну силу смертей и калѣцтвъ зъ причины выпадкôвъ на колѣ. Минулого року згинуло 6.930 людей. Многй зъ тихъ „выпадкôвъ" було спричиненныхъ недбалôстію о людске жите властителѣвъ желѣзничихъ компаній та байдужностію публики. Нюйорска медична часопись пишучи про велике число згаданыхъ выпадкôвъ каже такъ: Цѣкаво, що публика зовсѣмъ байдужно вôдносить ся до такъ важнои справы. Аджежь если есть обовязкомъ суспôльности робити все, що въ ее силѣ, щобы запобѣчи смерти и калѣцтву людей зъ причины хоробы, то тымъ больше суспôльнôсть повинна запобѣгати калѣцтву и смерти зъ причины выпадкôвъ на желѣзници.— Не менче людей гине и зъ причины огню. Минувшого року згорѣло 6772 людей, се е больше якъ 500 на мѣсяць. Все те показуе бракъ вôдповѣдныхъ законôвъ дотичачихъ желѣзничихъ и будôвляныхъ компаній, котрымъ не ходить о жите людске, але передовсѣмъ о власнй зыски. Если порôвнати зъ повысшими числами, убитыхъ на желѣзница и спаленыхъ пôдчасъ пожежь, число людей якй померли въ наслѣдокъ денкихъ слабостей, то они покажуть ся вельми блѣдыми. И такъ на руматизмъ умерло всего 5 067 людей, на шкарлятину 6.333, на вôспу котрои такъ всѣ боять ся лишь 3.484, мѣжь тимъ якъ уже зазначено высше, на желѣзници убито 6.930 людей а згинуло въ огнях 6.772!

Т.

Зима-страховище бѣдныхъ.

Робôтникъ, котрый въ лѣтѣ ледви що заробить на поживу и одѣжь, мае въ зимѣ подвôйный клопотъ. Зъ настанемъ зими, настае нужда и недостатокъ серединъ робôтничои родины. Въ зимѣ о роботу тяжше, а выдатки збôльшають ся. Потреба теплого убраня, треба загрѣти хату, але зъ вôдки взяти на се средства? Зима се справдѣшне страховище бѣдныхъ, а безталанному робôтникови подвôйно дае вôдчувати его нужденне положенѣ. Коли богачъ на зиму замикае ся въ своихъ теплыхъ палатахъ, урядженыхъ выгôдно и достатно, и тамъ хоронить свое паньске тѣло передъ негодами зими, то бѣдный робôтникъ, безъ огляду на те, чи на дворѣ снѣгъ и заверюха и морозъ, мусить спѣшити до фабрики, мусить заробляти кроваво на кусникъ сухого хлѣба. А чи богато е такихъ робôтникôвъ, що мають въ зимѣ въ що тепло приодѣти ся? О нѣ. Бôльше е такихъ, що и въ лѣтѣ и въ зимѣ мусять вдоволяти ся тымъ самимъ одѣнемъ, они не мають на те средствъ, щобъ загорнути ся вôдповѣдно до пори року. Богачъ, коли въ зимѣ выйде на дворъ, то загорне ся въ тепле футро, такъ що холодъ и приступу до него не мае. Лишь нôсъ выставить на верхъ. Богачъ позваляе собѣ въ зимѣ на всякй выгоды и приемности, бо мае на то средства. Вôнъ и его родина мають все, що имъ потрѣбне, навѣть песикôвъ комнатныхъ убираютъ въ тепле убранѣ. А родина робôтникôвъ—якъ она жие въ зимѣ? Потребы, недостачь, нужда тамъ найбôльша въ зимѣ а ще коли родина е численна?! Якъ то часто дѣти робôтникôвъ не ходять въ зимѣ до школы, бо не мають си въ що убрати, не мають нѣ черевикôвъ нѣ теплого убраня. Хороба и смерть врьзъ зъ зимою заходять въ хати робôтничй и находять тамъ обильне живво. А робôтники вже такъ зжили ся зô своимъ нужденнымъ положенемъ, що думають, що годѣ його вже змѣнити, що они на те лишь сотворенй, щобы терпѣти нужду и недостатки.

А богачѣ устроюють бали и забавы и на доходъ бѣдныхъ робôтникôвъ, тан цюють и бавлять ся милозвучною музикою. И въ сей спосôбъ хочуть богачѣ усунути мару недолѣ и нужды и пописують ся передъ свѣтомъ своимъ добрымъ милосерднымъ серд цемъ. И чи той бѣдный робôтникъ всегда, цѣле свое нужденне жите мусить глядати помочи приватнои до бродушности и милосердія? Чи нема вже другого спо собу, щобы вытягнути масы терплячихъ и покривдженыхъ зъ нужды? И тѣ масы робôтничй, котрй через свою тяжку працю придбали богачамъ безчисленый достатки, чи они все мають жити въ багнѣ потребы и недостатку? И чи бѣдный робôтники, що гôрко цѣле свое жите працюють, не мають такихъ самыхъ правъ до житя, що и богачѣ, котрй ничь не роблять, лишь заживають всякихъ выгодъ житя? Чи се е справедливо? Нѣ, нѣколи! Ты бѣдный робôтнику, ты повиненъ лишь не уважати богача за твого бога, ты повиненъ мати почуте людскои гôдности, и мусишь вступити въ ряды борючихъ ся о красшу долю робôтникôвъ. Тогдѣ доперва побачишь, що севоромъ для робôтникôвъ, котрй само, а нѣхто другій, выробляли достатки а самй гинули середъ нужды. Справедливôсть, чи скорше, чи пôзнѣйше, наступити мусить.

Робôтникъ.

Спись жертвъ,

якй зложили Русины въ Мейфілдъ, Па. на страйкера Гр. Сембрата, що сидить въ Филаделфіи, Па.

По 1 доляру зложили: П. Сабатъ, П. Кихартъ и Клеменъ Бураничь; по 50 центôвъ: С. Арсеній, Петро Данило, Як. Адамякъ, Едв. Діякъ, Марко Кучь, Ос. Кучь, Ив. Пелешь. Озимъ Дзвôнчикъ, Василь Найдухъ, Семанъ Кузмичь и Стеф Романякъ; Мат. Русинякъ 35 ц., С. Ломнаръ 30 ц.; по 25 ц.: Стеф. Сернякъ, Ст. Комара, Анд. Рокъ, В. Данило, Анд. Телепъ, Ив. Павлякъ, Сильв Мощаръ, Дм. Говда, Ст. Мушява Вас. Бавунъ, Илько Гузій, Иванъ Нестеръ, Ст. Роздѣльскій, П. Гузій Вас. Телепъ, Андр. Данило, Стеф. Марковичь, Ал. Шлянта, П. Кулничь, Пет. Сернякъ, Ив. Сернякъ Павло Ханасъ, Ив. Янковичь, Ст. Мизеракъ, Анд. Мосцѣвскій, Стеф. Роздѣльскій другій. Ив. Юрковскій Мих. Серафинъ, Алексан, Липтакъ Ар. Трембачь, Анд. Бочньовичь, А. Кичура, Юр. Гакумъ, Ад. Бренкатъ Томко Маньскій, Юс. Чернецкій Ф. Дзюбиньскій, Ст. Кичура, Лук. Урамъ, Мик. Урда, Ал. Михальчикъ Гр. Ласичакъ, Петро Русинякъ, Як. Урда, В. Б. Снайдеръ (Англикъ) П. Зровка, Ив. Пишь, Анд. Серафинъ, Ив. Павлякъ, Ив. Куликъ Стеф. Куликъ, Пет. Стафуракъ П. Фел. Ґомба П., Ив. Дудичь, Акиф. Дзвôнчикъ, Ив. Дзвôнчикъ, Иван Гладикъ, Грицъ Сорока, Л. Дзвôнчикъ, Кир. Галь, Гнатъ Кидонь Ос, Ковальчикъ, Ив. Шалакъ, М. Дарошь, Мет. Келичава, К. Шпитко Макс. Яворскій, Фецко Завѣшлякъ Прок. Хованець, Мат. Маричь, Як. Новакъ, Марко Клѣщь, Мик. Хивка Ст. Карпякъ, Ив. Келичава, Ап. Пелячикъ, Ив. Гогоцъ, Фр. Янковскій, Митр. Мазелякъ, Юл. Карлякъ Пав. Карлякъ, Мих. Ракъ, Илько Данило, Ив. Медонъ, Ив. Хоцякъ Он. Лавринъ, Микола Ругава, Мих. Куша и Макс. Мусява; по 20 ц. Ст. Телепъ, Мих. Гузій, Анд. Стрецкій, Ант. Франчакъ, Пет. Бадвакъ и Ив. Чура: по 15 ц.: Ив. Обухъ Фецко Дробнякъ, Мих. Гнатишакъ Теод Криса, Афт. Хомякъ. Василь Роздѣльскій, Стефанъ Черняньскій Петро Орищакъ; по 10 ц.: Ив. Костякъ, В. Станекъ, Илько Телепъ Петро Гиргуцъ, Ст. Телепъ, Петро Серафинъ, Андрей Павякъ, Алекс. Мышакъ, Гр. Антонякъ, Бен. Кичура, Анд Зазулякъ, Ф. Урда, Ив. Лещакъ, Гр Чапъ, Мих. Лопатынъ Тад. Федорчакъ, Ант. Гнатишакъ Мих. Дзюбиньскій, Сем. Вôльчакъ Анд Зробка, Теод. Юрикъ, Лукачъ Русинякъ, Ив. Русинякъ, Вас. Удяникъ, Ант. Гайдачь, Тимко Дзюбиньскій, Дм. Лещакъ, Анд. Сувакъ Мих. Новакъ П., Анд. Стровскій П. Джсвъ Дзюра, Ос. Псибычій П., П. Ґучакъ (Полякъ), М. Демяновичъ Мих. Дутко, Мих. Орищакъ, Мих. Майба, Мат. Войткевичь, Казимиръ Бильскій, Ив. Цеклинякъ, Иван Кихаръ П., Валекъ Томчикъ П. Нацевкій П.; по 5 ц.: Фецко Урда Мих. Макора, Павло Урда, Теодоръ Ломпаръ, Мих. Кучь, Иванъ Дзюбиньскій, Дм. Вѣтякъ, Ст. Орищакъ и Стеф. Крупа. — Всего зôбрано $38 90. Колектовали Стефанъ ... и Илько Климашь въ Мейфілдъ Джормен, Па.

С. Пейко, секретарь Сою...
Box 37, Mayfield, Pa.

„SVOBODA“
(LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16 1903 at the post office at Scranton, Pa. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“
часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Р. Н. Союза“ выходить що тыжня въ Четверъ и коштує:

Въ Америцѣ на 12 мѣсяцѣвъ....$2.00
До старого краю на 12 мѣсяцѣвъ $2.00
Въ Америцѣ на 6 мѣсяцѣвъ....$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“ через Книгарню Шевченка ул. Чарнецького 26, Львôвъ.

Оплачувати газету треба все-гда зъ горы.

Грошѣ треба посылати въ реєстрованôмъ листѣ, або через експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то є карточку, котру достаете вôдъ почтаря або агента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей достати.

Адресъ:
„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити мусить подати намъ, кромѣ нового, також свôй старый адресъ.

Врачу исцѣли себе самъ.

Статя „В обороні Василіян“ зъ пôдъ пера провінціяла сего Чина, о. Філяса, надрукована въ нынѣшнôмъ числѣ „Свободы“ вымагає деякихъ поясненъ, котрі ось тутъ подаемо.

Отецъ Філясъ починає свою „оборону“ зъ сего, що жалѣє надъ тымъ, що въ руско-американьскихъ часописяхъ находять ся лайки, брехнѣ, напасти, сплетнѣ и плюгавлене другихъ, якй деморализують читачѣвъ. Въ части годимось на се, хочь рôвночасно мусимо додати, що тутъ вина не спадає выключно на редакціи часописей, але и на самыхъ читачѣвъ, котрі суть заразомъ и дописувателями, а въ тôмъ числѣ и на о. Філяса. Що такъ дѣйсно є, досыть пригадати дописъ того самого о. Філяса въ справѣ „Серафиміяды“, въ якôй вôнъ плюгавивъ Серафима, що буцѣмъ то вôнъ россійскій жидокъ и т. п. А и въ отсей „обороні Василіян“ написанôй нимъ ex cathedra провинціяла, о. Філясъ не встерѣгъ ся того, щобы не налаяти и „Свободѣ“ и ще декому, та не побрехати трошка, а бодай покрутити...

Але приступаемо до рѣчи. Першою неправдою зъ подъ пера о. Філяса е се, будьто бы въ послѣдныхъ часахъ честь Василіянôвъ мало що не въ кождôмъ числѣ „Свободы“ якись людцѣ несправедливо нарушовали и кривдили. Доказувати сего не треба, бо каждый хто читає „Свободу“ и не бачить чорного тамъ де бѣле, знае про се ажъ надто добре. Другою неправдою е те, будьто бы теперѣшнї Василіяне дбали о просвѣту народа та заохочували его до читаня рускихъ книжокъ и часописей. Мы не перечимо Василіянамъ всякои заслуги на поли просвѣты народа, нѣ не перечимо, що они выдають для народа книжки и часописи. Але нѣмъ все ще звенить въ ухахъ погроза одного бразилійского Василіянина, що „всяка наука вôдъ чорта“ тай всѣмъ вѣдомй факты, що кромѣ „Місіонара“ и молитвениковъ, Василіяны не выдають нѣчого, а годѣ знову думати, щобы тѣ выданя були енциклопедіею мудрости и просвѣты. Хтожъ стикавъ ся хочь трохи зъ людьми, на якихъ мали або мають вплывъ Василіяны, той мусѣвъ завважати якъ деякй зъ тихъ людей колись живыхъ, стали калѣками або ходячими трупами, що про нѣчо инше не мріють якъ лишь про Серце Исусове и т. п., для котрыхъ житє не представляе жадного интересу и котрй черезъ се стають зовсѣмъ неспосôбными до якого небудь поступу. Неправдою е також будьто бы въ „Свободѣ“ було писано, що Василіяны будували або будують церкви на чужôй земли, але було писано, що въ Едмонтонѣ Василіяны збудовали церковь „на площи дарованôй французкимъ епископомъ“, що впрочѣмъ признавъ публично въ „Свободѣ“ також одинъ зъ тамошныхъ прихильниковъ Василіяньскихъ. Неправдою е и те, будьто бы „Свобода“ друкована колинебудь „згірдну дописъ про великого мученика и подвижника за віру і Русь — Іосафата“. Вся „дописъ“ а властиво новинка надрукована въ 50 числѣ „Свободы“, котра такъ о. Філясови не подобалась и на котру вôнъ стôлько разôвъ покликуєсь, обнимала всего 22 стрѣчки друку (вразъ зъ пôдписомъ). А всѣхъ згôрдныхъ словъ выписаныхъ про „великого мученика и подвижника за віру і Русь“ було всѣхъ 18. Ось они дословно наведенй: „А въ чіе имя посвящена ся церковь? Чи вже не було другого святого въ календари лишь Йосафатъ Кунцевичъ?“

Не хотячи за широко розводитись надъ сею „обороною“ зазначимо хиба ще отсй рѣчи.

Таке нѣчимъ не поперте говорене якъ „безбожна школа“, „безбожный учитель“, „безбожнй книжки и часописи“ — чому рôвнаєсь? Чи не е се плюгавлене другого, вôдбиране ему чести, брехня, а що найменьше сплетня, противъ котрыхъ такъ обуряєсь о. Філясъ. Або говорене, що „Свобода“ неразъ щось верзе по пяному чи тверезому... Можемо запевнити о. Філяса, що „Свобода“ нѣколи по пяному нѣчо не верзе. Нѣхто, зъ тихъ, що при „Свободѣ“ працюють у Василіянъ не бувъ и мабуть тому и пити не навчивъ ся. „Свобода“ верзе всегда по тверезому, а що може неразъ помилятись — рѣчь природна, онажь не е непомылна. И що дещо въ нѣй вамъ не подобаєсь, се рѣчь такожь ясна — адже еще ся той не родивъ, щобы всѣмъ догодивъ. Або говорене про деякихъ бувшихъ Василіянъ, що они „полюбили мірское суєствіе“... Чи не пахне се болотомъ, правда, киненымъ легенько, делікатно, за плота (выжь на се вчились), але таки болотомъ...

Мы дуже вдячнй о. Філясови, що вже разъ выяснивъ „Свободѣ“, а черезъ „Свободу“ людямъ взагалѣ, на якихъ пôдставахъ стоять церкви и, розумѣє ся, взагалѣ церковнй маетки тамъ де суть Василіяне въ Бразиліи и Канадѣ. Тй маетки суть „виключною, повною і від нікого незалежною властностію Василіян і такою властностію позістануть на всегда“.

Отже туда стежка въ горохъ! Отже тй церкви не суть громадскй, людскй, анѣ не належать до французкихъ бискупôвъ, якъ дехто думає, але суть выключно властностію Василіянъ и такою всегда позостануть. Се варто собѣ запамятати. Але се зовсѣмъ не перешкаджає, щобы люде складали свои центы на тй маетки, до котрыхъ не мають жадного права и нѣколи мати не будуть... Розумѣе ся, що въ такôмъ разѣ о Василіяньскй довги нема чого боятись. Довги заплатять побожнй люде, а еслибъ не схотѣли, заплатять Василіяне самй зъ тихъ дôбръ, якй ще не вспѣли розобрати въ Галичинѣ Єзуиты.

О. Філясъ твердить що о. Кизима, якій за дуже короткій часъ свого побуту въ Америцѣ лишивъ по собѣ таку лиху славу и такъ „планно походивъ“, не є Василіяниномъ. Може бути, але чи о. Кизима и не бувъ нѣколи Василіяниномъ? Намъ здаєсь, що такъ, нѣ, мы навить певнй, що такъ, и тому дуже дивуємось, що о. Філясъ вычисляючи другихъ бувшихъ Василіянъ, якй стали свѣтскими священиками, нарокомъ замовчавъ про о. Кизиму.

А прецѣнь вôнъ провінціялъ и знає тайны свого чина, лѣпше якъ хто другій и кому якъ кому, але „Свободѣ“ незнане тайнъ Василіяньскихъ за грѣхъ почитувати не повиненъ. Що Василіяны мають свои тайны и ихъ старанно скрывають не лишь передъ „Свободою“ але и передъ галицкою суспôльностію — се фактъ. Высилають прим. своихъ священиковъ до Америки и нѣхто про се не знае (бодай не про всѣхъ). Такъ само и въ самôй Галичинѣ иде робота, яка е тайною не лишь для свѣтскихъ Русинôвъ, але навить для свѣтскихъ священиковъ... Ну, але се не наша рѣчь.

Кôнчачи нашй замѣтки до „обороны“ о. Філяса мусимо ще зазначити, що оборона ся „півторатисячлітньої, поважної інституції“ противъ мнимого уриваня еѣ чести черезъ дописувателѣвъ „Свободы“, на нашу думку — выпала дуже слабо. Бажалось бы також, щобы о. Філясъ скôлько разôвъ на будуче буде писати ex cathedra якъ провінціялъ и pro foro publico, бôльше выстерѣгавъ ся тихъ блудôвъ, якй закидає може менче вôдъ себе вченымъ свѣтскимъ дописувателямъ „Свободы“ а державъ ся бôльше поважно та справедливо. Але ма бути така вже вдача о. Філяса, а „горбатого“ (говорячи словами егожь таки самого) „и могила не направить“.

И. А.

Чи потреба духовнои часописи?

Доля народа лежить въ рукахъ его провôдниковъ. Ихъ обовязкомъ слѣдити точно житє народа, стежити за его потребами и помагати йому въ здобутю высшои степени культуры. За просвѣтою йде добробыть. Щаслива та нація, котра має такихъ провôдниковъ, що якъ слѣдъ знають еѣ потребы, и котрй пожертвувавши себе зъ тѣломъ и душею, працюють надъ выдвигненемъ свого народа зъ тьмы и неволѣ. Но горе тимъ провôдникамъ, котрй надуживають свого становища для вдоволеня личныхъ амбіцій, котрй своими кастовыми, короткосяглыми проектами перепинюють народъ въ его стремленю до поступу, до просвѣты. Тогдѣ побѣдить здоровый хлопскій розумъ, а нездарнй провôдники останутъ ся на боцѣ.

О. Ал. Улицкій въ 3. ч. „Свободы“ пôддавъ новый проектъ, заснованя коштомъ „Головного Народного Комітету“ (sic) духовнои часописи. Новый проектъ на американьскôй Руси, але стара вже історія подôбныхъ проектôвъ въ цивілізованомъ свѣтѣ. „Народный Комітетъ“, пише о. Улицкій, ввѣвъ въ житє першу руску бурсу, а теперь повиненъ бы застановитись надъ не меньше важною рѣчею, се е надъ заснованємъ — духовнои часописи, въ дусѣ христіяньско-католицкои вѣры.

Не абы яка цѣкава гадка, а еще цѣкавѣйшй аргументы. Вѣрю въ се, що проектъ вашъ щирый, але мушу надмѣнити, що мабуть читаете лишь выключно „Місіонара“ и не знаєте що коло васъ дѣе ся, що живете за китайскимъ муромъ вôдмежені вôдъ народа и не знаете його здоровыхъ, житєвыхъ потребъ, не знаете його житя-бутя. А вартобы, щобысьте троха ширше глянули, не обмеженымъ свѣтоглядомъ „Місіонара“, але здорово и практично, то певно дôйшли бысьте до иньшихъ заключень. Гляньте на розвôй нашого мужицтва въ Галичинѣ. Се менѣ признаєсьте, що живе, „духовне“ слово бôльше сильне, чимъ мертва часопись. Отже въ Галичинѣ по селахъ се живе духовне слово лунало вôдъ непамятныхъ часôвъ, а якій хосенъ зъ того для народа? Слово боже гомонѣло а мимо сего темнота не уступала, иньшй народы йшли напередъ а мы оставались по заду. Чому? Бо народъ потрѣбувавъ еще чогось иньшого, потрѣбувавъ свѣтскои просвѣты. Гляньте на гôрскій села, теперь въ бѣжучихъ часахъ, яка тамъ метушня, яке житє, яке бажане просвѣты, свѣтла науки, вôдъ часу, якъ зачали тамъ закладати читальнѣ, та „Січи“. Ажь сильнй міра сего наполохали ся. Чому сего не зробило живе духовне слово?

О скôлько бôльше аргументôвъ проти вашого проекту зъ житя американьскои Руси. Глядѣть на те, що американьскій Русины Украинцѣ, се не лишь Галичане, е тутъ много и зъ Угорщины, и зъ Буковины, и зъ Украины, котрыхъ религія цѣлкомъ не вяже, отжежь бачите, що зъ религійнои точки погляду треба бы всѣхъ не греко-католиковъ вôдсунути вôдъ себе. Але мы того не смѣемо робити, мы мусимо взнести ся по надъ рôжницѣ религійнй, а станути на точцѣ едности національнои. Хиба що пôдняли бысьмо ся місіи навертаня всѣхъ неунітôвъ на унію, але тогдѣ треба бы передовсѣмъ добре стеречи своихъ ягнятъ, щобы не розбѣгали ся.

Вертаю до рѣчи. О скôлько рôжне житє американьскои Руси вôдъ старокраевои, тымъ менча потреба вами проектованои часописи. Робôтникови американьскому треба зрôвнатись зъ его спôвтоваришомъ другого племени, ему треба знаня свого положеня въ суспôльности, свѣтскои орґанізаціи, бо инакше буде попихаємъ мудрѣйшихъ и згине безпомôчный. Сего йому треба и се йому мусить ся доконче дати, если народникамъ ихъ провôдникамъ лежить на серци добро ихъ народа. Вы поручаєте американьскимъ Русинамъ „Місіонара“, отже зъ того вносту, що вашй погляды тотожнй. Отже той „Місіонар“ має бути ратункомъ американьскои Руси? Отже вôнъ, або въ его дусѣ пропонована вами духовна часопись має заповнити тй браки духовнои поживы для американьскихъ Русинôвъ?

Нѣ отче, вы дуже помыляетесь. „Місіонарь се не духова пожива, але духова темрява, зъ котрои, нашимъ святымъ обовязкомъ е, выдобути нашъ народъ и показати йому свѣтъ широкій — волю, а не накладати на него новй духовнй кайданы. Єсли читаєте точно „Місіонара“, то не заперечите менѣ, що „Місіонар“ цѣлковито не заступає житєвыхъ потребъ народа. Бо и годѣ чогось иньшого домагати ся вôдъ езуитскихъ выхованцѣвъ, котрымъ зовсѣмъ не въ головѣ оборона покривджаныхъ робôтниковъ передъ кривдителями. Ситый голодного не знає. Єсли тебе дусять, нôжь до горла прикладають, то ты моли ся и терпи, каже „Місіонар“. Але ты робôтнику знай, що крôмѣ молитвы, мусишь ще тяжко працювати, и кровавымъ потомъ зливатись, доки не заробишь на кавалокъ сухого хлѣба. Ты мусишь боротись проти всякихъ злиднѣвъ, мусишь учити ся тои борбы житевои, пôзнати хосенъ робôтничои орґанізаціи и горнутись до неи, а духовна часопись въ родѣ „Місіонара“ тебе того не навчить, она якъ разъ противна тôй борбѣ, бо, якъ я вже сказавъ, „ситый голодного не знає“.

Мѣсто выдавати грôшь на духовнй часописи, дайте бôльше хлопцѣвъ до бурсы, най учать ся, най не працюють такъ гôрко якъ ихъ батьки. Тутъ звернѣть увагу. До бурсы дають своихъ сынôвъ лишь тй батьки, що мають звôдки заплатити, але кôлько то е такихъ батькôвъ, що бажалибы учити свои дѣти, дати имъ ту просвѣту, котрои самй не спроможнй були набрати, а не мають зъ вôдки?! — Народный Фондъ, та кервавиця, вдовиный грôшь американьскихъ Русинôвъ, не на духовнй часописи, не на заспокоєне примхъ и амбіцій одиницъ, але на матеріяльну помôчь американьскимъ Русинамъ.

И вы поручаете народови „Місіонара“, котрый въ своѣй єзуітскій заѣлости проклявъ Шевченка и заборонивъ народови читати його творы? Але се вы мабуть добре знаєте, що народъ рускій перейшовъ по порядку дневного надъ „Місіонаремъ“ и радше читає вôтхнені творы незабутого Кобзаря чимъ мертвечанку місіонарску.

А теперь що до трохъ квестій поставленыхъ вами вôдповѣмъ якъ слѣдуе:

По перше, нѣколи не чувемъ щобы народъ домагавъ ся духовнои часописи; вôнъ щасливый, що добувъ ся на волю, а занадто практичный, щобы домагавъ ся новыхъ путъ.

Тымъ самымъ вôдпадає и друга квестія що до того, якъ має выглядати ся духовна часопись.

Що до третои точки, щобы Народный Комітетъ занявъ ся сею часописею и выдававъ єѣ власнымъ, себъ то народнымъ грошемъ, то проти сего рѣшучо протестую. Єсли забажалось вамъ духовнои часописи, то зробѣть такъ, якъ Василіяне, значить, не вôдносѣть ся до жертволюбивости народа, але зъ власнои кишенѣ, власными фондами введѣть єѣ въ житє, тогдѣ бодай идею вашу довершите дѣломъ. Розумѣєсь, що иньша рѣчь, якъ прийме єѣ народъ.

А вжежь справдѣ дитинне и наивне порôвнане, що Народный Комітетъ въ Галичинѣ выдає „Ruthenische

„Revue", отже такъ само могъ бы тутъ Ам. Нар. Комітетъ выдавати духовну часопись. Если послѣ ваши гадки вартость Ruth. Rev. ровнае ся вартости пропонованои вами духовнои часописи щось à la „Місіонаръ" то уболѣваю; если се мае бути аргументъ, що тамъ выдае Народный Комітетъ и тутъ може выдавати, менче о тое що, то уважаю се за обчислене на глупоту людску и вводжене въ блудъ публичнои опініи.

Сихъ пару словъ уважавъ я за вôдповѣдне написати у вôдповѣдь на проектъ о. Улицкого. Є прошу хвальну Редакцію о льояльне опубликоване всѣхъ думокъ за и противъ проектови о. Улицкого.

Лобода.

Заворушеня въ Росіи.

Петербургъ 19. Нынѣ рано пôдчасъ торжественного обходу Йордану, мало що не згинувъ зъ руки заговорщиковъ, царь вразъ зъ цѣлою своєю родиною и богато найвызначнѣйшихъ личностей россійского ряду. Пôдчасъ посьвяченя воды коло зимовои царскои палаты на рѣцѣ Невѣ, мѣсто слѣпого набою, выстрѣливъ острый ладунокъ и перелетѣвъ цареви понадъ голову. Картачь розприсъ ся понадъ павѣльономъ збудованымъ на ледѣ, въ котрôмъ находивъ ся царь вразъ зô своєю родиною и ударивъ въ зимову палату царску, вытовкаючи тамъ вôкна и наробивши великû спустошеня въ нутрѣ палаты. Зъ тыхъ вôконъ выглядала цариця зъ дѣтьми, дами дворскій и цѣле дипломатичне тѣло. Однакъ вôдломки картачôвъ не заподѣяли тымъ достойникамъ жаднои шкоды, забили лишь одного полісмена, а трохъ жовнѣрôвъ смертельно ранили. Прапоръ, що висѣвъ якъ разъ надъ головою царя, подерли вôдломки картача на кусники. Знатоки сказали, що еслибы армата лишь трошечка низше была уставлена, такъ зъ царскои родины и слѣду бы не стало. Якъ звычайно такъ и сего року обходжено торжественно Йорданъ на рѣцѣ Невѣ, при участи самого царя. О першой годинѣ покôнчились богослуженя а на знакъ празника вôдозвались зъ Петропавловскои крѣпости арматнѣ сальвы. Тымъ часомъ розсипавъ ся нагло цѣлый градъ вôдломкôвъ картача. Зразу нѣхто не звернувъ навѣть на се уваги, нѣхто не знавъ що то стало ся. Доперва нервовый рухъ поліціи усвѣдомивъ народъ, що тутъ мае ся до дѣла зъ заговоромъ на царя. Зразу ходила поголоска, що мусѣла тутъ наступити страшна помилка що мѣсто слѣпого набою, наладовано острымъ. Але въ коротцѣ прийшли вже до переконаня що тутъ на дѣлѣ добре обдуманый заговôръ. Полісменъ, що стоявъ троха зъ боку и зъ заду за царемъ, поцѣленый кулею, упавъ трупомъ на мѣсци. Зразу думали всѣ, що вôнъ зомлѣвъ въ наслѣдокъ великого зимна, але кровь, яка струями зачала выливати зъ раны на грудяхъ и на головѣ, скоро вывела всѣхъ зъ блудного понятя.

Ґен. Фульлонъ шефъ петербурской поліціи знайшовъ въ бѣлой салѣ вôдломокъ картача величины яйця птицѣ. Товпа народу, що брала участь въ торжествѣ, приняла сю звѣстку про замахъ зъ великимъ спокоемъ. Такожь и царь не стративъ духа, але вытревавъ до конця торжества. Вôкна въ царской палатѣ вôдъ рѣки Невы потовчені.

Сейчасъ по выпадку поліція окружила ту площу, де уставлена була батерія.

Лондонъ 20. Доносять тутъ зъ Петербурга, що выстрѣлъ острымъ набоємъ є выслѣдомъ добре обдуманого заговору. По другôмъ выстрѣлѣ всунули канонери острый побôй и вымѣрили прямо на павѣльонъ, де находивъ ся царь.

Всѣхъ жовнѣрôвъ, що были занятй при канонахъ, арештовала поліція. Пôдчасъ сего замаху, безчисленна товпа народу, що стояла по заду, не знала що ся стало. Весь тиснуло ся на передъ, щобы набрати собѣ до фляшки свяченои воды. Поліція чула що буде заговоръ на царя, але не знала де и въ якой спосôбъ. Думали що революціонеры подложать міну пôдъ лѣдъ, де стоить царскій павѣльонъ, въ тôй цѣли нурки спускали ся пôдъ воду и докладно оглянули лѣдъ, чи нема тамъ якои міны. Однакъ не знайшли нѣчого пôдозрѣлого. Въ Зимовôй Палатѣ є выбитыхъ 6 вôконъ.

Дальше депеша зъ Петербурга доносить, що міністеръ маринарки адмір. Авельянъ зôставъ поцѣленый вôдломкомъ вôдъ вôкна, котрый вôдорвала куля картача. Въ салѣ царскои Зимовои Палаты де сидѣвъ англійскій и другй амбасадоры, влетѣло два вôдломки картача и розбили вôкно.

Петербургъ 19. Выбухъ тутъ незвычайно великій страйкъ. Около 50 тысячь робôтникôвъ покинуло роботу, и громадно завзывають другихъ робôтникôвъ до страйку. Страйкарѣ уряджують зборы и нарады и домагають ся закôнченя вôйны и наданя конституціи. Страйкуючи заховують ся спокôйно, и до непорозумѣня зъ поліцією еще не прийшло.

Петербургъ 20. Народъ будить ся, россійскй робôтники вытягають члены и пôдносять ся противъ своихъ гнобителѣвъ. Страйкують робôтники зъ фабрикъ заліза и стали, зъ царскихъ корабельныхъ фабрикъ и такъ дальше, и всѣ они товнами вôдбувають зборы на правôмъ березѣ Невы. Товпа робôтникôвъ пустилась йти улицями, до нихъ зачали прилучати ся другй робôтники, що такожь кинули роботу. Купцѣ позамыкали чимъ скорше склепы. Передъ фабрикою зъ гумовыми товарами прийшло до бійки межъ страйкерами а страйколомами. Страйкарѣ не пустили ихъ до роботы. Вôдтакъ товпа робôтникôвъ пустилась дальше и зайшла до державнои друкарнѣ академіи умѣтностей на Васильѣвскôмъ островѣ, и приневолила працюючихъ тамъ робôтникôвъ прилучити ся до страйку. Въ сей спосôбъ йшла товпа вôдъ фабрики до фабрики и зъ кождою хвилиною збôльшалась новыми страйкерами. Помѣжъ фабрикантами рознеслась чутка, що робôтники на другій день будуть нищити фабрики, въ котрыхъ еще працюють. На ту погрозу, майже у всѣхъ фабрикахъ розпущено робôтникôвъ. Около 400 тысячь робôтникôвъ застановило въ Петербурзѣ роботу. Нечувано велике заворушене робôтникôвъ мае характеръ бôльше политичный чимъ матеріяльный. Робôтники домагають ся закôнченя вôйны.

Занепокоєнй фабриканты выслали депутацію до міністра внутрѣшныхъ справъ зъ просьбою о помôчь. Депутація складала ся зъ найбогатшихъ купцѣвъ. На ей завôзване пôслано два полки пѣхотинцѣвъ для обороны фабрикъ, сейчасъ, а вечеромъ выслано цѣлу дивізію. Вечеромъ не працювала нѣ одна фабрика. Декотрй части мѣста были погруженй въ темнотѣ, бо робôтники опустили фабрики електричнй, а вôйско не мало еще часу ихъ заступити.

Орґанізаторомъ и провôдникомъ того величезного страйку є молодый православный попъ Ґопонъ. Вôнъ то на многихъ зборахъ, котрымъ поліція цѣлкомъ не перешкаджала, загрѣвавъ робôтникôвъ до страйку, а такожь до революціи. Вôнъ постановивъ дати цареви самому до рукъ пропамятне письмо, зъ домаганями народа. Письмо се такъ выглядало:

„Мы робôтники и мешканцѣ Петербурга, разомъ зъ нашими жѣнками, дѣтьми и бѣдными родичами, приходимо шукати у Тебе опѣки. Мы есьмо бѣднй, переслѣдованй и перетяженй роботою. Насъ гноблять и обходять ся зъ нами не якъ зъ людьми, але якъ зъ невôльниками и мы зъ мовчанкою мусимо зносити нашу судьбу и попадаемо въ скрайну розпуку. Насъ гнобить деспотизмъ и кривда. Мы рѣшились теперь на борбу на жите або смерть. Мы кинули роботу, и не скорше возьмемъ ся за нею, доки жаданя нашй не зôстануть сповненй. Нашй домаганя суть дуже малй, абы лишь жити. Мы домагали ся вôдъ фабрикантôвъ, щобы провѣрили наше жите. Они насъ зъ нѣчимъ вôдослали, и вôдказали намъ права ставляти до нихъ якй небудь домаганя. Если хто зъ бюрократіи забравъ слово въ нашôй оборонѣ, того посилано до вязницѣ або на Сибѣръ. Нашъ рядъ втягнувъ насъ въ страшну вôйну, котра приносить руину и загибѣль державѣ. Мы не знаемо на яку цѣль здирають зъ народу кровавй податки. Є се насильство проти законôвъ божихъ и людскихъ. Для насъ, россійскихъ робôтникôвъ булобы далеко лѣпше, якбы мы погинули, чимъ маемо терпѣти такй надлюдскй муки. Передъ вашою палатою зôбраний, просимо о спасене. Не вôдмавляйте намъ вашои помочи. Заховайте вашъ народъ передъ загладою, дайте йому средства и способность полѣпшити собѣ судьбу. Ратуйте свôй народъ передъ страшнымъ ярмомъ урядництва. Усуньте перегороду, яка истнуе межъ вами а народомъ, щобы мы разомъ зъ вами могли управляти державою на вдоволене всѣхъ жителѣвъ."

На передмѣстяхъ, де находять ся фабрики пануе спокôй. Страйкарѣ ожидають новыхъ вказôвокъ вôдъ провôдникôвъ, котрыхъ имена не суть звѣснй. Невскій Проспектъ и другй великй бульварды заповненй народомъ. Правительство выслало вôйско проти страйкуючихъ. Нема надѣѣ на скорше покôнчене страйку, позаякъ правительство вôдкинуло всякй домаганя робôтникôвъ. Зъ рôжныхъ мѣстъ по цѣлой Росіи доходять вѣсти про заворушеня. Въ Москвѣ державный будинокъ высаджено динамітомъ въ воздухъ. Таможный шефъ поліціи Поті зôставъ застрѣленый. Въ Ридзѣ урядили робôтники демонстрацію. Товпа народу машировала улицями и розкидала революційнй вôдозвы. Поліція заступила демонстрантамъ дорогу, вôдобрала имъ червоный прапоръ и розôгнала ихъ. Демонстранты стрѣляли до поліціи зъ револьверôвъ, однакъ нѣхто не зôставъ забитый.

Про великй заворушеня робôтникôвъ доносять такожь зъ Лодзѣ. Революціонеры кинули двѣ бомбы недалеко вязницѣ. Вôдтакъ прийшло до бійки межъ козаками а робôтниками. Робôтники были уоруженй въ револьверы. По обохъ бокахъ згинуло кôлька осôбъ.

Петербургъ 20. Картачь призначеный царевѣ заворушивъ поліцію, и она горячо кинулась шукати виновникôвъ. Слѣдство е въ ходѣ, и заряджено арештоване капітана Давидова, команданта тои батеріи, котра вôддала сальвы. Ходить поголоска, що вôнъ сейчасъ по арештованю вôдобравъ собѣ жите выстрѣломъ зъ револьвера. Такъ само вôдобрали собѣ жите еще другй офіцеры, що служили при тôй самôй батеріи. Поліція знайшла другий картачь закопаный въ земли, котрый мабуть такожь бувъ призначеный царевѣ, але не було часу його ужити.

Дивне становище заняли россійскй часописи супроти атентанту на царя. Всѣ они докладно и зъ подробицями описали торжество Йорданьскихъ сьвятъ а при кôнцѣ, безъ редакційныхъ коментарôвъ подали коротеньку вѣдомость про нещасливый выстрѣлъ.

Петербургъ 22. Тысячѣ робôтникôвъ помордований. Вôйско урядило въ Петербурзѣ страшну кровавую купѣль. Жорстока рѣзня по улицяхъ. Реґіменты козакôвъ на приказъ царскій, колять, рѣжуть, тратують и мордують безборонну товпу народа. Коло брамы Нарва розпочала ся рѣзня. Тутъ згинуло 300 робôтникôвъ а ихъ провôдникъ попъ Ґапонъ доставъ кулю въ саму грудь. Вôдтакъ прийшло до кровавои стрѣчи на московскôмъ перстеню; тысячь робôтникôвъ згинуло, а тысячь пятьсотъ раненыхъ. Сотки невинныхъ прохожихъ козаки въ звѣрячій спосôбъ потратовали кôньми и порубали. Зъ разу спокôйнй робôтники, що йшли до царя на скаргу на его чиновникôвъ, пôдъ нагайками козацкими и кулями карабѣновыми стали справдѣшными революціонерами, зачали будовати на улицяхъ барикады и въ сей спосôбъ боронити ся проти вôйска. Разомъ забитыхъ є около 2 тысячѣ робôтникôвъ. Славна Росія. На поли вôйны Япанцѣвъ не може побити, а тутъ своихъ власныхъ горожанъ кладе покотомъ.

Лондонъ 15. сѣчня. Доносять тутъ, що 8000 япанскихъ пѣхотинцѣвъ вôдтяло вôдворотъ козакамъ, котрй непокоили Япанцѣвъ въ полудневôй Манджуріи. Мають се бути козаки ґен. Мищенка. Доносять тутъ такожь зъ Чіфу, що патрони до ґверôвъ, якй попались въ руки Япанцѣвъ, зъ упадкомъ Порту Артура, походять зъ китайскихъ фабрикъ. Патроны тѣ суть нездатнй до россійскихъ ґверôвъ. Такъ само и набоѣ арматнй походять вôдъ Китайцѣвъ и суть непридатнй до россійскихъ арматъ.

Выказъ

жертвъ зôбраныхъ на „Народный Фондъ" и на „Руску Бурсу".

1. Жертвы зъ McKees Rocks, Pa. (зôбравъ М. Турковскій). По 50 центôвъ жертвували: Павло Каршневичь, Василь Вархолякъ, Андрѣй Тупякъ, Стеф. Кончакъ, Петро Зубякъ, Пет. Ильчишинъ и Иванъ Олексякъ; по 25 цнт: Дм. Вархолякъ, Йос. Вархолякъ, Несторъ Герляхъ, Юр. Копчакъ, Теофіль Тупюкъ, Романъ Во... тякъ, Теод. Вархолякъ, Ив. Гузи... и Мих. Турковскій; разомъ $5.7...

2. Жертвы зъ Buffalo. N. Y. (зôбравъ о. Вас. Гри...накъ). Жертвували: Дмитр... Зиньо 55 ц., Ив. Бурштинъ и Марія Тимець по 50 ц., Вас. Мель...никъ 25 ц., Анна Мельникъ 20... разомъ $2.00

3. Колядники зъ Вае...тонъ, Па.: Григорій Горощакъ, Йогаска Горощакъ, Розалія Хомякъ и Анна Хомякъ $5.00

4. Жертвы зъ Minersville, Pa. (зôбрали Иванъ Кишка и Стефанъ Семанчикъ). Ив. Пелехъ 50 ц.; Ив. Кишка, Стеф. Семанчикъ, Гр. Беньо, Ант. Брила, Вас. Терпанчикъ, Стеф. Кручиньскій и Максимъ Музичка по 25 цнт. Теод. Воронякъ и Ив. Семанчикъ по 20 цнт.: Дм. Котляръ, Мих. Мацѣйовскій, Мих. Плюсква, Петро Брила, Павло Воронякъ, Фр. Ворохновскій, Ив. Стерникъ, Петро Котляръ и Анна Брила по 10 цнт. Стеф. Брила, Ив. Вапѣнчакъ Мартинъ Ґлюсъ и Йосифъ Ґрудекъ по 5. ц.; разомъ $3.70

5. О. Несторъ Дмитрôвъ зъ Northampton, Pa. $9.75

Жертвы на „Руску Бурсу".

1. Мартинъ Пелехъ зôбравъ въ Derby, Conn. $6.00

2. Авксентій Телепъ въ Yonkers. N. Y. $1.50

Дякуючи всѣмъ жертвователямъ, остаю зъ поважанемъ *о. Павло Тимкевичь.* секрет. „Народ. Фонду".
(69 Linden St., Yonkers, N. Y.

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

Головный Урядъ „Р. Н. С.“ на роки 1904—1906.

Головный предсѣдатель	КОНСТ. КИРЧОВЪ, 140 Essex Str. Jersey City, N. J.
Головный секретарь	С. ЯДЛОВСКІЙ Box 76, Jersey City, N.J
Головный касіеръ	АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:

Мѣсто-предсѣдатель........С. Митренко Olyphant, Pa.

Заст. секретаря........Йос. Кульчицкій Baltimore, M. D.

Заст. касіера..........А. Янковичъ Mc Adoo, Pa.

Радни:

А. Валявскій.............St. Louis, Mo

А. Семаницкій.............Trauger, Pa

Ник. Дембицкій.............Mahanoy Plane, Pa.

К. Кобанъ.............Olyphant, Pa.

Ал. Сорока.............Plymouth, Pa

Иванъ Парилякъ........Terryville, Conn.

Ихъ заступники:

Ив. Сенько.............Jessup, Pa.

Ив. Посипанко.............Mc Adoo, Pa

Ник. Домбровскій.............Eleanor, Pa.

Контрольна комісія:

О. А. Улицкій.............Ansonia, Conn

Мих. Турковскій.......McKees Rocks, Pa.

Ив. Воргачъ.............Mt. Carmel, Pa

Головный организаторъ

о. Н. Підгорецкій, box 31, Jersey City, N.J

ДО ВѢДОМОСТИ СЕКРЕТАРÔВЪ „СОЮЗА“.

Поважаний П. Секретарѣ! Прошу собѣ се запамятати разъ на все, що

1) при каждôй змѣнѣ вашои адресы або коли выбраный новый секретарь треба про се сейчасъ повѣдомити головного касіера;

2) всѣ квіты, котрѣ вы силаю разомъ зъ чекомъ до пôдпису посмертнои або надзвычайнои запомоги не затримовати при собѣ по 3 мѣсяцѣ, але сейчасъ вôдсилати до редакціи „Свободы“ до оголошеня. Квіты тѣ гол. Урядъ мусить переховувати.

Здоровлю васъ всѣхъ и остаю зъ поважанемъ

Алексій Шаршонь,
гол. касіеръ Р. Н. Союза.

ЄСЛИ на якôмъ плейсѣ ваєъ є 10 до 15 Русинôвъ а хотѣли бы сте приступити до Союза, то заложѣть собѣ маленьке братство и напишѣть про се головному предсѣдателеви Konst. Kyrczow, 140 Essex Str., Jersey City, N. J. а вôнъ вамъ дасть близшій поясненя и пришле потрѣбнѣ рѣчи.

Ч. 474. **КВІТЪ** $547.00

на пятьсотъ сорокъ сѣмъ долярôвъ, котрѣ п. Михаилъ Бѣлець отримавъ яко посмертну запомогу по женѣ Марія зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Scranton, Pa., January 12, 1905.

Михаилъ Бѣлецъ.

Свѣдки { И. Свала, А. Блау.

Ив. Лежинскій, предсѣдат., А. Ґела, секретарь.

Ч. 477. **КВІТЪ** $300.00

на триста долярôвъ, котрѣ п. Параска Шебешовичь отримала яко посмертну запомогу по Денисѣ Шебешовичь зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Seymour, Conn., January 7, 1905,

Параска Шебешовичь.

Свѣдки { Николай Смѣй, Стеф. Вислоцкій.

Мих. Колтко, предсѣдат., Й. Венцко, секретарь,

Ч. 478. **КВІТЪ** $300.00

на триста долярôвъ, котрѣ п. Катерина Мацура отримала яко посмертну запомогу по мужу Михайлѣ Мацура зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Mt. Carmel, Pa., January, 1905.

Катерина Мацура.

Свѣдки { Юрко Гукъ, Андрѣй Гарайда.

Мих. Пачута, предсѣдатель, Иванъ Дзятко, секретарь.

ПОСМЕРТНѢ ВѢСТИ.

ПАВЛО БЕБЛЯ членъ Р. Н. Союза, вôдд. 63 въ Ford City, Pa., упокоивъ ся 20-го Юлія м. р. въ Галичинѣ. Небôщикъ походивъ въ села Дошно, повѣтъ Сянокъ, Галичинна.

Вѣчная память!

Рухъ
въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

БРАТСТВО

св. Ап. Андрея въ Бреславъ, Па., вôддѣлъ Р. Н. Союза 30, выбрало на рôчнôмъ мітинґу слѣдуючій новый урядъ: Предсѣдатель Иванъ Ґмитрикъ, заступця Михаилъ Корѣнь, секретарь Панько Леньо, заступ. секретаря Феськo Пѣтухъ, касіеръ Антôнъ Скробала, заст. кас. Михаилъ Ґайда, контрольоры: Ос. Катулька и Стефанъ Поливка, опѣкуны хорыхъ: Иванъ Поливка и Стефанъ Фромель, капітанъ Илько Дудусь, хорунжій Феськo Гриценко, пôсланоць Павло Кравець, дверникъ Михаилъ Гушлякъ.

БРАТСТВО

св. Петра и Павла въ Ґленъ Лайонъ, Па. вôддѣлъ Союза 27, буде принимати новыхъ членôвъ въ Януару и Февруару 1905 за пôвъ вступного.

Павло Капець, секретарь.

БРАТСТВО

св. Володимира въ Елизабетъ, Н. Дж. вôддѣлъ Союза 65, буде принимати новыхъ членôвъ въ Януару 1905 р. безъ вступного. Мітинґи вôдбувають ся всегда въ першу Недѣлю по 15-ôмъ каждого мѣсяця въ нѣмецкôй гали John Fluger, на Вашинґтонъ Евеню, Елизабетъ, Н. Дж.

Андрѣй Явилякъ, секр.

БРАТЯ РУСИНИ!

Як відомо вам, в Taylor, Pa. заложено братство св. О. Николая, відділ Союза 92, тож шкода вам приставати до чужих, як польских або словеньских, як се було до сего часу. Кождий Русин в Тейлор, Па. (галицкий чи угорский) повинен належати до бр. св. О. Николая. Вступне тільки 25 цнт. а місячне 50 цнт., за то кождий член в часі хороби дістає $5.00 на тиждень. В місяцю Січню будемо принимати нових членів без вступного.

Й. Сенюк, місц. секретар.

БРАТСТВО

св. Йоанна Хрестителя вôддѣлъ 62, въ Монесенъ, Па., буде принимати новыхъ членôвъ безъ вступного въ мѣсяцю сѣчню 1905 р. Запрашаємо всѣхъ Русинôвъ зъ тои околицѣ: приступайте численно до братства и Союза, бо незнаєте що васъ чекає, смерть чи калѣцтво.

Якимъ Цимбала, секретарь Союза.

БРАТСТВО

св. пророка Иліи, вôддѣлъ Союза 28, въ Mahanoy Plane, Pa. дає до вѣдомости всѣмъ Русинамъ жиючимъ на долинѣ вôдъ Ashland ажъ по Mahanoy City, Pa., що въ мѣсяцяхъ Януару и Февруару 1905 р. буде принимати новыхъ членôвъ безъ вступного. Мітинґи вôдбувають ся въ кожду Недѣлю по першôмъ.

Гаврило Сопко, предс., Иванъ Пустельникъ, секр.

Баль! Баль! Баль!

Братство св. Володимира, вôддѣлъ Союза 108, въ Ню Йорку, устроює Перший Великій Баль въ Liberty Hall, 257—259 E. Houston St., New York, въ Суботу дня 28-го Януара, 1905. Початокъ о 7-ôй вечеръ. На Баль запрашаємо всѣхъ чесныхъ Русинôвъ и Русинокъ зъ Ню Йорку и околицѣ. Тикетъ тôлько 25 цент. Музика буде добра. За добру забаву ручить комітетъ.

На балю и цѣлый мѣсяць Януаръ будемо принимати членôвъ до нашого братства за дуже маленьке вступне, а до Союза цѣлкомъ безъ вступного. Хто ще не належить, нехай ся зголосить до предсѣдателя Андрея Вовка, 224 E. 3d St., въ Ню Йорку, (top floor) або на балю. Наше братство єсть зачартероване. Тожь смѣло братя впередъ до дѣла, бо въ єдности сила.

Комітетъ:
Андрей Вовкъ, предсѣдат.,
Антôнъ Шеремета, секрет.,
Яковъ Лошко, касіеръ.

Великій Баль

устроює сестричне братство св. Ольги въ гали п. Михалика (давнѣйше Щасного) пôдъ числомъ 1341 Ave A., New York City, дня 28-го сѣчня 1905. Початокъ балю о 7-ôй годинѣ вечеромъ. Музика буде приґравати краснѣ рускѣ и американьскѣ танцѣ. Комітетъ ручить за тоє, що хто прибуде на нашъ баль, не пожалує того, бо нагуляє ся и наспѣває ся, а въ другій день буде мавъ що роспо вѣсти знакомымъ. Тожь запрашаємо всѣхъ дооколичныхъ и нюйорскихъ Русинôвъ, щобы прибули на нашъ баль. Вступъ вôдъ особы 25 центôвъ. — За комітетъ:

Анна Медвѣдь, предсѣд.,
Марія Тузъ, касієрка,
Иванъ Лазорчикъ, секрет.

Перший Баль

бр. св. Йоана Хрестителя въ Йонкерсъ, Н. Й. вôдбуде ся въ гали Пехая, 44 Вашинґтонъ стрітъ, дня 4 Февруара, 1905. На баль сей запрошуємо всѣхъ тутешныхъ и околичныхъ Русинôвъ. Буде добра музика и забава. Въ балю возьмуть участь также другѣ братства.

Ив. Олѣярь, предсѣдатель,
Мих. Костецкій, секретарь,
Ф. Мадарашъ, касіеръ.

Оголошенє.

Русинъ, молодець, лѣтъ 22 зъ повѣту Збаражь має замѣръ оженити ся. Пошукує собѣ рускои дѣвчины. Прошу зголосити ся листовно о бôльшу информацію на адресъ:

Antony Krawiec,
680 Carroll str., Buffalo, N. Y.

ДЕ ЄСТЬ?

Константинъ Качмарикъ. Нехай зголосить ся въ дуже важной справѣ на адресъ:

A. Kaczmaryk,
133 Barbara St., 3—5
Winnipeg, Man., Canada.

Збирайте грошѣ НА РУСКУ БУРСУ въ Йонкерсъ, Н. Й.

и вôдсилайте до:
Rev. Paul Tymkievich,
69 Linden St., Yonkers, NY.

Чеки и моніордеры выписуйте на имя касієра: John Glowa, treas. R. N. F.

НА Р. Н. ФОНДЪ

зложили на хрестинахъ у Ивана Бурштина въ Buffalo, N. Y. слѣдуючѣ жертводателѣ:

Дмитро Злива	55 ц.
Иванъ Бурштинъ	50 „
Василь Мельникъ	25 „
Анна Мельникъ	20 „
Марія Тимець	50 „
Разомъ	$2.00

Грошѣ зô спісомъ выслані два тыжднѣ тому на адресу о. Тимкевича.

о. В. Ґривнакъ.

БАЧНÔСТЬ!

До всѣхъ Братствъ и вôддѣлôвъ Руского Нар. Союза!

Понеже на Головной Конвенціи въ Shamokin, Pa. референтъ статутôвъ, уложивъ табелю вступного — для ново приступаючихъ членôвъ, маючи на цѣли, що половина того вступного має оставати въ касѣ мѣсцевыхъ братствъ, и що тая ухвала не перейшла, длятого установляє ся, щобы братства и вôддѣлы Р. Н. С. побирали вступне якъ слѣдує:

Вôдъ 16 до 20 лѣтъ скôнченыхъ безъ вступного;

Вôдъ 21 до 25 лѣтъ скôнченыхъ вступне 25 цнт.;

Вôдъ 26 до 30 лѣтъ скôнченыхъ вступне 50 цнт.;

Хто має 31 лѣтъ скôнченыхъ вступне 75 цнт.;

Хто має 32 лѣтъ скôнченыхъ вступне 1.00 доляра;

Хто має 33 лѣтъ скôнченыхъ вступне 1.25 дол.;

Хто має 34 лѣтъ скôнченыхъ вступне 1.50 дол.;

Хто має 35 лѣтъ скôнченыхъ вступне 1.75 дол.;

Хто має 36 лѣтъ скôнченыхъ вступне 2.00 дол.;

Хто має 37 лѣтъ скôнченыхъ вступне 2.25 дол.;

Хто має 38 лѣтъ скôнченыхъ вступне 2.50 дол.;

Хто має 39 лѣтъ скôнченыхъ вступне 2.75 дол.;

Хто має 40 лѣтъ скôнченыхъ вступне 3.00 дол.;

Хто має 41 лѣтъ скôнченыхъ вступне 3.50 дол.;

Хто має 42 до 45 лѣтъ скôнченыхъ 5.00 дол.

Таке вступне всѣ братства и вôддѣлы Р. Н. С. мають побирати вôдъ ново приступаючихъ членôвъ.

Вôдъ Головного Уряду Руского Народного Союза:

К. Кирчôвъ, предс.,
С. Ядловскій, секр.,
А. Шаршонь, касіеръ.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Сѣчень.

26	Ч.	Єрміла, Стратоніка
27	П.	Отцѣвъ синайс., Захея
28	С.	Павла Тивейс., Йоана
29	Н.	30 по Сош. П. ок. с. П.
30	П.	† Антонія Вел.
31	В.	Атаназія и Кирила
1	С.	Лютый. Макарія Ефр.

— СИМИ днями выѣздить до Европы панна Emily Greene Balch, асистентка професорка економіи и соціольоґіи въ Wellesley College, въ цѣли студіованя історіи, житябутя и причинъ та наслѣдкôвъ еміґраціи Славянъ до Спол. Державъ пôвнôчнои Америки. Мѣжь инчими буде п-на Balch студіювати Русинôвъ и сподѣемось, що нашѣ краевѣ братя зроблять все потрѣбне, щобы п-на Balch выробила собѣ о Русинахъ поняте якъ найбôльше точне и правдиве. П-на Balch освѣчена людина; вчилась въ Парижи и Берлинѣ, говорить по анґлійски, французки и нѣмецки.

— ВЪ Пенсилвеніи засуджено двѣ жѣнки на кару смерти за заморднване своихъ мужѣвъ въ спôлцѣ зъ любимцями. По той причинѣ одна жѣнка Бліменсдерферъ, котра занимає виднѣйше становище середъ американьскихъ жѣнокъ, написала водозву до всего жѣноцтва зъ зазывомъ до рѣшучого протесту проти кары смерти на жѣнокъ. „Такій засудъ, пише она въ своѣй вôдозвѣ, приносить лишь соромъ державѣ. Убійницѣ, коли поповнювали убійство, або були въ ненормальнôмъ станѣ, або замало мали розуму, а за се чень не карає ся смертію. Такѣ сотвореня треба направити, подôбно якъ научають місіонарѣ поганъ. Ихъ треба дати до дому поправы, а не на шибеницю. Мы всѣ американьскѣ жѣнки повиннѣ рѣшучо запротестовати супроти такого варварства, котре жадноѝ корысти не приносить державѣ“.

— АНДРѢЙ Макарь, рôдный братъ о. Ст. Макара пароха зъ Мт. Кармелъ, Па. померъ при кôнци минувшого мѣсяця въ Бушковичкахъ, въ Галичинѣ. Покôйный мавъ 48 лѣтъ житя, полишивъ стару маму, жѣнку и 6 дѣтей, зъ котрыхъ оденъ сынъ на университетѣ у Вѣдни, другій въ гімназіи. Земля ему перомъ!

— ПИШУТЬ намъ, що робота въ Iselyn, Pa. Indiana Co. коло угля, иде добре.

— ВЪ Вилксбери, Па. згинувъ отроєный якимись зависними людьми, песъ, котрый въ протягу недовгого часу знайшовъ кôлькасотъ долярôвъ. Песъ сей бувъ такъ вывченый, знаходити згублені грошѣ, и неразъ ставувъ въ пригодѣ свойому панови. Смерть його выкликала непотѣшимый жаль у свого пана.

— ВЪ Гавтонъ, Міч. въ одной зъ тамошныхъ копалень угля, вытягали на верхъ 6 робôтникôвъ. Нагло перервала ся линва, що тягнула кôшь, и всѣ робôтники зô значнои высоты злетѣли на дно. Чотырохъ зъ нихъ згинуло на мѣсци, а двохъ є смертельно покалѣченыхъ. Мѣжь забитими є 3 зъ Австріи, а оденъ з Фінляндіи. Имена ихъ не звѣснѣ.

— У Вѣдни — якъ пишуть тамошнѣ часописи — здобуває собѣ щоразъ бôльшу популярнôсть двигаръ Осипъ Лѣшка, що має незвычайно сильне волосе. Вôдъ часу до часу уряджує вôнъ по ресторанціяхъ выставы, якѣ полягають на тôмъ, що позволяє тягати себе за волосе найсильнѣйшимъ людямъ, а оно anі не рве ся, анѣ не выпадає. Кажуть, що вôнъ привязує до свого волося зелѣзнѣ штабы и колише ними по пôвъ годины. Такожь голова його не абы яка тверда — можна єѣ бити кулаками, молотомъ и каменемъ, а Лѣшку се зовсѣмъ не зворушує. Лѣшка має то 34 роки.

— ВЪ Парижи померла звѣсна анархістка Луіза Мішелъ. Зъ нагоды єѣ похоронôвъ анархісты урядили велику демонстрацію, однакъ улицѣ були сильно обсадженѣ поліціею и вôйскомъ въ наслѣдокъ чого похороны вôдбулись безъ бôльшихъ заворушень.

— ВЪ ФИЛАДЕЛФІИ, Па. поліційный возъ зъ вôсьмома арештантами и двома дозорцями пôдчасъ скорого бѣгу влетѣвъ у ровъ 20 стôпъ глубокій. Оденъ арештантъ потовченый згинувъ на мѣсци, другій умирає, всѣ инші тяжко покалѣченѣ. Оба конѣ забитѣ.

— НЕ ТРЕБА БУТИ анархістомъ, але выстане бути соціялістомъ, щобы мати замкненый вступъ до Сполученыхъ Державъ. Така доля спôткала одного робôтника соціяліста зъ Анґліи, котрый щиро признавъ ся до того, що належитъ до робôтничои орґанізаціи. Се выстарчило еміґраційнымъ урядникамъ, щобы не впустили сего небезпечного чоловѣка до краю, надъ котрымъ панує грôшь. Иншихъ причинъ до звернення не було, лишь та одна, що бувъ соціялістомъ. Отже голосуйте робôтники на републиканôвъ, а они васъ скоро перечистять, коли не пôдете имъ въ ладъ.

— ПÔДЧАСЪ послѣдныхъ выборôвъ на Угорщинѣ прийшло до грôзныхъ заворушень по многихъ мѣсцевостяхъ въ державѣ. Поліція и жандармы покалѣчили и поубивали многихъ людей.

— МЕСТЬ б. королевои Наталіи. Изъ Бѣлгороду доносять, що сербске правительство наказало выцофати изъ уживаня нові марки почтові, якѣ выдано изъ приводу коронаціи короля Петра. Стало ся се тому, що умѣщені на тихъ маркахъ Кара Джорджія и короля Петра I., коли имъ добре придивити ся, зливають ся въ посмертну маску короля Александра. Въ Бѣлгородѣ пôдозрѣвають б. королеву Наталію, що се она пôдплатила париского рисôвника, якій зладивъ рисунокъ марокъ.

Купуйте Книжки!

Руска КНИГАРНЯ

продае

всякй рускй книжки фонетичнй и етимольоґічнй такъ американьскй якъ и краевй а именно: молитвенники, изборники, пѣснословцѣ, псалтырѣ, житя святыхъ, катехизмы, библіи, коляды, букварѣ, проводники, читанки, казки, повѣстки, спѣванники, театральнй штуки и другй поучаючй и забавнй книжки.

Через Руску Книгарню можете замавляти всѣ американьскй и краевй часописи и выдавництва.

За посылку почтову платить Руска Книгарня сама.

Грошѣ посилайте въ реджистрованôмъ листѣ або через почтовый або експресовый моніордеръ.

Руска Книгарня высилае книжки того самого дня, коли одержить замовлене.

Безъ грошей не посилаемо книжокъ нѣкому.

Канадійскихъ марокъ и дрôбныхъ срѣбныхъ грошей канадійскихъ не принимаемо, лишь паперовй.

Адресуйте такъ:

Ruska Knyharnia
BOX 128
Scranton, Pa.

Ось тутъ подаемо списъ книжокъ, якй можете у насъ достати:

Книжки свѣтскй:

Абу Касимовй Капцѣ, казка	30
Авраамъ Лінкольнъ	15
Алѣ Баба и сорокъ розбôйниковъ, оповѣдане	20
Американьскій Шляхтичь	15
Америка, збôрка вѣршôвъ	15
Анґлійскй казки	15
Ася, оповѣдане	20
Байки Леонѣда Глѣбова	10
Байки Павла Свого	20
Богданôвъ Сынокъ, оповѣдане	10
Букварь	25
Весела книжочка зъ образками	30
Ворожка, предсказуе будучность	20
Въ путахъ шайтана, 3 повѣстки	80
Въ глухôмъ кутѣ, оповѣдане	10
Вѣкъ нашои землѣ	5
Вѣчный Жидъ	10
Выбôръ декламацій	25
Вôдъ чого вмерла Меласяˌ опов.	10
Вôдкрытє Америки	15
Ґайдамаки, поема Шевченка	25
Ґде єсть скарбъ закопаный	15
Ґеновефа, повѣстка	30
Дещо зъ исторіи россійскои православнои місіи въ Америцѣ	10
Дещо про звѣрята	30
Дещо про права и суды въ сполученыхъ Державахъ	10
Дещо про землю	10
Дорога до свѣдомости и Капіталъ и праця	10
Добра порада (якъ лѣчити скаженину)	10
Домашный писарь, учить якъ писати листы и письма	50
Жидôвска вôйна, смѣшне опов.	5
Житє св. Отца Николая	10
Жовнѣрь, збôрка оповѣдань	10
Журавлѣ, збôрка оповѣдань	15
Захаръ Беркутъ, повѣсть ист.	60
Збôрка оповѣдань для дѣтей	20
Знѣмченый Юрко, повѣстка	10
Зъ рôжныхъ нивъ	15
Зубъ за зубъ, збôрка оповѣд.	10
Иванъ Гусъ, живцемъ спаленый	10
Илюстрованй казки	20
Исторія Украины-Руси (мала) зъ образками	10
Исторія Украины-Руси (больша) зъ образками	40
Исторія Боротьбы Вѣры зъ Наукою	$1
Казка про Жида	10
Каштанка, оповѣдане	10
Китичка, збôръ повѣстокъ	10
Книжка приказокъ (якъ поводитись зъ дѣтьми	20
Кобзарь Тараса Шевченка	25
Коваль Бассімъ, опов. стихомъ	80
Коли ще звѣрѣ говорили, казки	40
Коломыйки, думи и пѣсни нар.	30
Конець свѣта, оповѣдане	10
Конституція Сполуч. Державъ	10
Лисъ Микита, казки зъ образ.	50
Лихій попутавъ, оповѣдане	20
Луць Заливайко, судьба піяка, зъ образками	15
Лѣсъ Шумить, оповѣдане	10
Лѣкарь Ісаакъ, оповѣдане	10
Марта Борецка, оповѣдане	30
Марія, збôрка оповѣдань	10
Маруся, повѣсть	25
Микита Хрунь	5
Москвофилы и народовцѣ	15
Нападъ на млынъ, оповѣдане	10
Народный рухъ австро-угорскихъ Русинôвъ	15
Народнй казки, часть I., зъ образками	25
Наськй украѣньскй казки Запорожця Іська Матиринки	25
Образки и загадки	10
Образки зъ Америки	10
Олекса Довбушь, ватажко	15
Оповѣданя про заздрыхъ богôвъ	10
Оповѣданя Стороженка	10
О пôдземныхъ скарбахъ	25
Оповѣданя, зъ житя Русинôвъ въ Америцѣ	15
Оповѣданя для дѣтей	20
Орися, оповѣдане	5
Перший горальникъ	10
Повѣнь, оповѣдане	15
Подорожь довкола землѣ въ 80 дняхъ	60
Подорожь Гулівера до краю Ліліпутовъ	25
Покуса, збôрка оповѣдань	10
Про вôдступниковъ вôдъ російского провославія	10
Про нутро землѣ	25
Релігійнй вѣрованя старинныхъ народôвъ	25
Рицарь и смерть	5
Робинзонъ Крузо, его пригоды	$1
Розмова тверезого піяка Василя зъ горѣвкою	5
Розмова Поляка зъ Русиномъ	10
Рускій спѣванникъ	40
Руско-Анґлійскій провôдникъ	50
Руско-Анґлійскій словарець	20
Сатана въ бочцѣ, комедія	10
Село Тындарôвка, штука	15
Словаки чи Русины	30
,,Слово" чч. 5, 6 и 7 по	15
,,Слово" ч. 8 і 9: ,,Якй де є люде на земли"	50
Смерть, збôрка оповѣдань	10
Смерть Олівє Бейкаля, опов.	15
Сонъ Украиньскои Ночи	$1
Сонникъ або толковане сновъ	30
Старый и Новый Римъ	50
Судный день, повѣсть	60
Тарасъ Шевченко	10
Творы Степана Руданьского	50
Творы Ив. Котляревского, въ звычайнôй оправѣ 50 цнт. въ лѣпшôй	80
Тымко Гаврилюкъ, оповѣдане	15
У пятдесяту рôчницю знесеня панщины	25
Хлопы и хлопска справа	10
Читанка II.	30
Читанка III.	40
Читанка IV.	50
Чоловѣкъ и его история	15
Чортова гора, оповѣдане	10
Шейкспіръ въ повѣсткахъ	15
Що Иванъ бачивъ на тамтôмъ свѣтѣ	10
Якъ чоловѣкъ боре ся зъ природою	35
Якъ дбати о здоровлє?	25
Якъ ходити коло хорыхъ	20
Ярема, оповѣдане	15

Книжки набожнй:

Апостолы и Евангелія на недѣлѣ и празники греко-кат. церкви	40
Библійнй повѣсти зъ образками часть I. и II. печатанй кирилицею	$1
Библія Старого и Нового Завѣта, зъ образками	50
Библія Старого и Нового Завѣта, зъ образками (меньша)	30
Библія Старого и Нового Завѣта, мае 1000 сторôнъ	$2
Богъ Надежда моя	$1.50
Вѣнецъ или малый сборникъ	40
Дорога до щастя вѣчного	60
Житя Святыхъ зъ образками	$3
Золотый Отченашь	5
Изборникъ великій	$4
Листъ Божій	10
Малый Катехизмъ	10
Maloj Chlib Dusi	20
Молитвенникъ	50
Молитвенникъ для гр. кат. дѣтей	20
Молитвенникъ для молодѣжи	30
Молитвенникъ для молодѣжи	40
Псалтырь	$3
Pid Krestom	80
Пѣснословець	40
Пѣснь до Маріи Повч.	5
Сборникъ	60
Святе письмо нового завѣта	50
Сокровище души	$1
Хвалите Господа зъ небесъ	80
Хлѣбъ души,	$1

Образки зъ Кореѣ.

Передъ 25 роками, оденъ американьскій місіонарь, котрый писавъ про Корею, о котру теперь бють ся Росіяне зъ Японцями, назвавъ той край ,,королѣвствомъ поселенцѣвъ". Тогдѣ назва та була зовсѣмъ вôдповѣдна, бо Корея була зовсѣмъ неприступна западному свѣтови. Але положенє на Далекôмъ Сходѣ вôдъ того часу дуже скоро змѣнило ся, и Корея теперь вже не є анѣ краѣною ,,Ранѣшнього супочинку" якъ єю Китайцѣ поетично называють, анѣ не є ,,Королѣвствомъ поселенцѣвъ" середъ нарсдôвъ.

Нещасный край є теперь пилкою до забавы въ руkахъ своихъ могучихъ сусѣдôвъ. Терпѣня Кореи можна пояснити яко выслѣдъ характеру еѣ мешканцѣвъ. Оденъ анґлійскій подорожникъ пише про Корею, що слѣдує:

Въ краю Дармоѣдôвъ могли бы кореанцѣ дôйти до досконалости. Єслибы земля сама зъ себе выдавала рижовй стравы, а на деревѣ росло готове одѣня, то жите Кореанцѣвъ булобы взôрцеве на цѣлôй земли. До того мусѣвъ бы мати сще Кореанець служащого, котрый бы збиравъ небесну манну, и жѣнку котрабы зривала овочѣ зъ дерева, котре родить одѣне. На нещасте Кореанцѣ не въ силѣ уладнати собѣ такъ жите, а коли до Кореѣ достали ся такй народы, якъ дѣяльнй Росіяне, Японцѣ и хитрй Китайцѣ, то зовсѣмъ зрозумѣле, що наслѣдкомъ того суть вѣчнй неґодованя Кореанцѣвъ. Невылѣчимо лѣнивый Кореанець нарѣкае на нужду, самъ однакъ цѣлковито не старае ся запобѣчи лиху. Вôнъ старае ся лишь о своѝ спокôй, хочь и безъ выгоды, а одинокимъ його бажанємъ є лѣпити сына, котрый бы прикрашавъ его могилу, коли вôнъ обернеся въ порохъ. Кореанець се лѣнь въ цѣлôмъ того слова значѣню, вôнъ властиво нѣколи не є занятый правдивою роботою. Навѣть файку мусить йому хтось иньшій напхати тютюномъ. Ученому мусить слуга прилагодити чорнило до писаня. А коли слуга є неслухняный, тогдѣ правдивый Кореанець аристократъ нѣколи самъ на него не посварить, але каже се зробити другому служачому. Кореанець нѣколи не обтинае нôгтѣвъ на пальцяхъ, бо се коштуе троха труду, а коли грае въ шахи, то слуга посуває за него фіґуры на шахôвницѣ.

Се лѣниство найкраще показуєсь у державныхъ мінистрôвъ. Коли они беруть участь въ якôмъ святѣ, то мусять нести ихъ секретарѣ, бо инакше тягарь ихъ обовязкôвъ пригнувъ бы ихъ до землѣ... Коли кореаньскій аристократъ ѣде на кони, то по обохъ бокахъ пôддержують його слуги. Не диво отже, що всьо, що въ Кореѣ приносить якій доходъ, находить ся въ рукахъ чужинцѣвъ. Въ рукахъ Японцѣвъ находять ся тамошнй зелѣзницѣ, почта, телеґрафи, банки.

Одного року мало вôдбутись въ Кореѣ перечислене людности. Лѣнивй урядники не хотѣли заходити ся коло тои роботи и пустили мѣжь народъ поголоску, що хто дасть ся записати, то вôдъ того заберуть половину маєтку на податокъ. Если отже хто не хоче бути записаный, нехай зложить урядникамъ означену суму грошей. Коли покôнчено списъ людности, показало ся, що записаныхъ було лишь кôльканайцять тысячь, а не якъ сподѣвали ся, що населене вынносить около 10 мілiонôвъ. Въ Кореѣ кождый урядникъ рôжнои ранґи и рôжного вѣку носить вôдмѣнне накрите головы. Жовняри мають капелюхи зъ волосѣня, повязанй рôжнобарвными стяжками; губернаторъ носить на головѣ щось въ родѣ мітри; слуги королѣвскй мають на голо-вѣ цѣлый будинокъ бамбусовый зъ китицею штучныхъ цвѣтôвъ; монахи мають капелюхи зъ платкôвъ сѣрихъ; ученй носять дротянй капелюхи зъ рожами по бокахъ, котрй виглядають якъ крила метелика. Дѣвчата-служницѣ носять на головѣ великаньскй перуки. Зарученый носить на головѣ покривало зъ соломы, котре скидае по шлюбѣ. Жѣнка у Кореанцѣвъ є въ великимъ пониженю. Звичайно родичѣ выбирають своему сынови жѣнку. Але мимо того пониженя, нѣгде такъ якъ въ Кореѣ нѣхто не володѣе мужомъ. Жѣнка орудуе домомъ, маєткомъ, родиною, а мужь у всѣмъ еѣ слухае, мабуть зъ лѣнивства.

Кий.

Памятайте на Рускій Нар. Фондъ

„Русины въ Америцѣ".

Така статя зъ 4 образками е надрукована въ анґлійскôмъ тыждневнику ,,The Charities", що выходить въ Ню-Йорку. Кромѣ сеи статѣ є тамъ ще слѣдуючй: Вплывъ славяньскои іміґрацiи на промыслъ, Славяне при твердôмъ углю, При мягкôмъ углю, Словаки въ Америцѣ, Полудневй Славяне, Чехи въ Чікаґо, Чехи на фармахъ у Висконсин, Якъ мешкають Славяне въ околици Джерзи Сиrи, Духоборы, Мадяры въ Ню-Йорку, Поляки въ Болтиморъ, Литвины въ Америцѣ.

Се цѣкаве число повиненъ собѣ прочитати кождый Русинъ и дати до прочитаня знакомымъ Американцямъ. Коштуе лишь 10 центôвъ. Замовляти въ редакціи ,,Свободы".

Svoboda
Box 353, Scranton, Pa.

На продажь

168 акрова фарма, зъ того 40 акрôвъ пôдъ управою, решта пасовиско и твердый лѣсъ. Черезъ фарму перепливае рѣка. До фармы належить садъ, два домы, оденъ зъ 9 а другій зъ 3 комнатами, кузня, велика стайня, що змѣстить 7 коней, 7 коровъ и 50 овець, плуги, бороны, 2 возы, 2 саней, колтівейторъ, ґрабарка, жниварка, млынокъ и другй знаряды господарскй. Фарма вôддалена 29 миль вôдъ Скрентонъ, 9 миль вôдъ желѣзницѣ, 2½ милѣ вôдъ почты.

Цѣна $3.000, половина готôвкою, решта на сплату на 5 процентъ. Хтобы хотѣвъ видѣти або купити сю фарму, зволить зголоситись до редакціи ,,Свободы", 209 Linden Str., Scranton, Pa.

Купуйте чимъ скорше КАЛЄНДАРЬ Руского Нар. Союза на 1905 р.

Кождый Русинъ повиненъ мати въ своѣй хатѣ сю прекрасну книжку! Є що у нѣй прочитати, є на що подивити ся. Прочитайте лише якй гарнй тамъ рѣчи:

1) Вôдозвы и календарска часть.

2) Свята Ольга оповѣдане зъ рускои бувальщины.

3) Оповѣдане зô страйку въ 1902 р.

4) Хитрый народець у той Америцѣ, смѣшне оповѣдане зъ руско американьского житя.

5) Десять точокъ пôдъ розваґу Русинамъ.

6) Оглядъ американьскои Руси за минувшій рôкъ.

7) Головнѣйшй питаня, котрй завдають людямъ, що хочуть достати горожаньскй паперы (citizen-paper).

8) Коротка Исторія Руси зъ образками.

9) Смѣшнй приказки, приповѣдки и смѣшнй оповѣданя.

10) Порады и всячина, цѣкава для кождого.

Кромѣ того є богато образкôвъ зъ російско-японьскои вôйны, и иньшихъ, а также мапа стародавнои Руси при кôнци Календара.

Сей великій Календарь, котрый мае 224 сторôнъ друку, коштуе всього 35 центôвъ. Тожь нехай кождый поспѣшить ся купити заки ще не розôбрали люде. Пишѣть по Календарь и посылайте грошѣ лишь на адресу:

Rev. N. Strutynsky,
Box 375, Olyphant, Pa.

Цѣна дуже тана, бо сей великій календарь коштуе всього 35 центôвъ.

JOHN J. CAMPTON

Католицкій похоронникъ.

Вынаймае тано керичѣ —ту и на околицю.—

410 WEBSTER STR., - SHAMOKIN PA.

ГАВРІИЛЪ МАЛИНЯКЪ
WHOLESALE
Cor. Franklin & Spruzheim Sts.
SHAMOKIN, PA.

Beer

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.

Братя! замовляйте у свого!

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?
CONDRAD LOTZ,
305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.
оправляе книжки всѣлякого рода, хочь бы якъ роэтрясеный. Также робить книжки для братствъ, церковь, бизнесменôвъ и т. д. За роботу ґварантуе.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read
The International Socialist Review
Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

СЕМАНЪ МИТРЕНКО
готельничій
River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарненько?
Запытай ся де Митренко;
Готель, виску, пиво мае,
Повнѣ склянки доливае.
Є цигара, є и галя
На мітинґи, на забавы:
Тамъ посидишь, погуляешь,
Вчуешь неодно цѣкаве, —
А що выпешь, то знай брате,
Пôде дальше, якъ у пяты!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ достане найздоровшѣ и найтаншѣ напитки всякого рода и пораду, де найлучше купити шифкарту.

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧИК.)
СПЕЦИЯЛІСТ
СЛАБОСТЕЙ
ЖІНОЧИХ,
ДИТЯЧИХ
І ВЕНЕРИЧНИХ.
Жени при породі дізнають особлившої опіки.
Офіс: 227 N. Shamokin Str. SHAMOKIN, PA. Телефон Nr. 1673

Юліянъ Копистяньскій
(JULIAN KOPYSCIANSKI)
424 Shamokin Str., ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлѣпшѣ напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого ґатунку, горѣвки доскональ, цигара дуже добрѣ.

Спѣшѣтъ Братя Русины до свого братчика Юлька!

ST. HERMANS BENEVOLENT Society. ORGANIZED FEBR. 1888 ROCHESTER, N.Y.

Вырабляе братскѣ машлѣ, шапки, вôдзнаки, хоругвы, уніформы. Цѣнникъ и пробки высылае даромъ.

Можете писати до насъ по руски, словеньски або польски.

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA

Польска Кольон'я въ Державѣ Вирджінія.

Маемо 40.000 акрôвъ урожайнои землѣ вôдь $5 до $15 за акръ фармы зъ забудованемъ або безъ забудованя, поле або лѣсъ недалеко желѣзницѣ и великихъ мѣстъ, де легко можна заробити гарный грôшь на всѣхъ плодахъ. Земля є всюда добра, и кождому добре веде ся. Родить ся добре жито, пшениця, ячмѣнь, овесъ, солодка картофля, кукурудза, тютюнъ. Овочѣ: яблока, грушки, сливки, огôрки, мельоны, помідоры и взагалѣ вся огородовина. Вино є тако добре якъ каліфорнійске. Земля є рôвна, покрыта переважно дубовымъ лѣсомъ. Пасовиска для худобы, овець и т. д. Вода жерельна на кождôй фармѣ 20 стôпъ глубока. Морозôвъ анѣ спеки тутъ нема, циклъоны тутъ незвѣснѣ. Недалеко суть великѣ мѣста якъ Річмондъ, Балтіморъ, Вашінґтонъ, Ню-Йоркъ, Філядельфія. Тысячѣ людей глядае теперь фармы и много вже Полякôвъ закупило вôдъ насъ землю и суть вдоволенѣ. Кождый повиненъ йти на фарму, де кождый є своимъ паномъ, а маетокъ фармерôвъ є забезпеченый. Фармеры не потребують бояти ся страйку, зменьшеня платнѣ або калѣцтва. Фармы продаемо за готôвку, або на легку сплату, однакъ часть треба зложити готôвкою, а решту на сплату пôсля умовы.

По близшѣ услôвя пишѣть по польски до
JOHN JELINEK & CO.
1116 Pine Alley, Braddock, Pa.

Напишѣть десьте вычитали се оголошене. 15-05

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co Ld.
— въ —
SHAMOKIN, PA., 327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново уряджений. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнѣ Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $5,500.00 Заряджують нимъ:

Н. Габура, М. Колодѣй.

ИВАНЪ ГЛОВА
JOHN GLOVA (POSTMASTER)
— въ —
Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякѣ потрѣбнѣ рѣчѣ до житя, якъ также можна купити убраня майнерскѣ и звычайнѣ.

Посылае также грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.

Продае шифкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштуе сего пива, то иншого вже не хоченити.

Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

Перша Руска Торговля и Рукодільня
РИЗЪ И ЗНАРЯДÔВЪ ЦЕРКОВНЫХЪ
у Львовѣ

поручае богато заосмотреный складъ всѣлякихъ товарôвъ церковныхъ.

Принимае замовленя на всякѣ роботы зô золота, срѣбла, бронзу и иньшихъ металѣвъ, якъ також до вôдновленя, позолоченя и посрѣбленя всякѣ церковнѣ и домашнѣ знаряды.

Всякѣ посылки полагоджуе вôдворатною почтою.
Все выконуе въ найкоротшôмъ часѣ и по найнизшôй цѣнѣ.
На жадане высилае цѣнники богато ілюстрованѣ.

Е. Спожарскій и В. Устеньскій,
ул. Руска Ч. 1., Львôвъ. Austria, Galicia.

Друкарня „Свободы"
друкуе
тиќеты, паперы, ќоверты, ќниги, ќнижќи, пляќаты, циркулярѣ
и взагалѣ всѣ роботы друкарскѣ
старанно, тано и на часъ.

Братскѣ опѣкуны хорыхъ повиннѣ мати книжки для записованя коли хто захорувавъ, на яку слабôсть и т.д.

Адресь:
„SVOBODA", Box 353, Scranton, Pa.

Гей Русины! чи знаете вы дорогу до дешевого и доброго купна? Она веде просто до

Юрія Хиляка
въ OLYPHANT, PA.

Вы его певно добре знаете. Въ него знайдете одинокій, найдешевшій, найлучшій и наймоднѣйшій сторъ зъ убранями. Купите добре „шифкарту" и скоро а безпечно пôшле вамъ грошѣ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то вже все — нѣ! Вôнъ мае ще найпараднѣйшій салупъ въ мѣстѣ пôдъ назвою:

Anthracite Hotel.

Тамъ доперва погостите ся, якъ въ рôднои бабки на весѣлю.

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ
TROMETTER'S
(Трометеръ)
при Рединьскôмъ дипѣ въ Shamokin, Pa.

Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ

Въ кождôмъ часѣ можна дôстати такъ горячѣ якъ и зимнѣ перекуски. Потравы прилагодженѣ на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремѣ комнаты для родинъ. Найлучшѣ вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливѣ напитки. Цѣна дуже мала.

ДОВОДЫ И БЛАГОДАРЕНІЯ.

Одными тôлько доводами лѣкаръ може доказати, що въ дѣйстности вылѣчилъ хорыхъ людей. Читайте оголошенья другихъ лѣкарей, но въ нихъ не знайдете, щобы другій лѣкаръ малъ доводы або благодаренія своихъ пацієнтôвъ. Длятого-то, понеже хвалятся тôлько, що суть укôнчеными лѣкарами, а неразъ слабость не только не вылѣчатъ; но побольшатъ, то чи-жь тии лѣкари могутъ мати доводы вдячности и благодаренія? Николи!

Мы знова, которыи дбаемо о здоровье нашего народу, щобы онъ не былъ ободраный т. з. старокраевыми и военными докторами—обманцями, радимо всѣмъ хорымъ Русинамъ удаватись тôлько до:

ПРОФ. Д-РА Е. С. КОЛЛИНСА,
диплъомованого доктора зъ Ньо-Іоркского университету,
которому цѣлый свѣтъ завдячуе певне и цѣлковите вылѣченье хорыхъ.

Для того подаемо тутъ колька найновѣйшихъ листôвъ, въ которыхъ нашіи братья и сестры благодарятъ професорови КОЛЛИНСОВИ за цѣлковите вылѣченье ихъ изъ тяжкой недуги.

Вылѣченый зъ тяжкой внутренной хоробы и ревматизму.

Стефанъ Урбанъ.
Box 287, Great Falls, Mont.

Дитинячіи сухоты.

Почт. г-не проф. Коллинсъ!
Благодарю за лѣкарства, которыи выслано для моей доньки. Я страшно журился тѣмъ, що моя донька не выйде зъ той хороты. Однакъ теперь я переконался, що по Вашихъ лѣкарствахъ она чѣмъ разъ лѣпше выглядае и вже майже цѣлкомъ здорова. Для того прошу приняти мое сердечне благодареніе. Я буду розголошувати Ваше имя помежи моими знакомыми.

Съ почтеніемъ,
Іосифъ Попѣлъ,
Box 12, Fernie, B. C. Canada

Вылѣчена зъ хроничной жолудковой слабости, болю головы и внутренныхъ женскихъ устроевъ.

Марія Боднарска,
Cliffwood, N. J.

Кашель, боль перси, крижей, жолудка и нестравность.

Сердечне благодареніе засылаю проф. Коллинсови за вылѣченье моей слабости. Если бы не ваша помощъ, я певно не бачилъ бы вже денного свѣтла

Михаилъ Денько, *Box 32. Orbiston, Ohio.*

Нервовостъ и боль головы.

Ласкавый докторе! Доношу вамъ, що лѣкарства Вашіи я получила въ належитомъ порядку и по ужитю ихъ сейчасъ чуюсь лѣпше и здоровше за що складаю сердечну подяку.

Анна Смитъ, *Ermandale, Ind.*

Скрофулы [пырщи].

Не маю словъ къ благодаренію д-ру Коллинсу за вылѣченье моей хороты, бо страшнодокучали менѣ скрофулы. Теперь есмь цѣлкомъ чистый.

І. Беницкій,
Cement Works Box 33, Hannibal, Mo.

Выпуклина и боль утробы.

Почт. г-не проф. Коллинсъ! Зъ великою радостію дѣлюсь зъ вами вѣстію, що отъ вашого лѣкарства я цѣлковито выздоровѣлъ и не потребую носити поясъ. Слава такому докторови! Съ почтеніемъ,

Андрей Богатко,
186 West Rutland, Vt.

Доводôвъ о вылѣченью секретныхъ хоробъ не можемо навести, понеже въ томъ часѣ не было пацієнтôвъ. Тысячи выздоровленыхъ людей посвѣдчаютъ высокое знанье и практику проф. д-ра КОЛЛИНСА, яко одинокого доктора, который ручитъ за цѣлковите вылѣченье всякихъ слабостей

СЕКРЕТНЫ ХОРОБЫ МУЖЧИНЪ И ЖЕНЩИНЪ.

Професоръ КОЛЛИНСЪ лѣчитъ власнымъ способомъ такъ, що нема такого пацієнта, которого бы своею методою не вылѣчилъ. Для того если кто есть хорый на яку будь слабость повиненъ ей докладно описати въ родной мовѣ и заадресовати листъ:

PROF. DR. E. C. COLLINS,
140 W. 34th Street, NEW YORK, N.Y.

УВАГА: Проф. Коллинсъ по докладнôмъ справдженю вашой хороты и на жаданье діагнозы пôшле вамъ потрѣбну пораду и такіи лѣкарства, которыи въ короткôмъ часѣ цѣлковито и на все вылѣчатъ вашу хороту. Про тое не занедбуйте своихъ хоротъ.

Офисовыи годины: Отъ 10 рано до 5 вечеромъ, а въ недѣлю отъ 10 рано до 1 пополудни.